СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань науки і освіти

06 вересня 2017 року

Веде засідання перший заступник голови Комітету СПІВАКОВСЬКИЙ О.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, шановні присутні! По-перше, я дякую всім вам за те, що ви сьогодні прийшли на засідання комітету. Я дякую міністру освіти і науки України за те, що Лілія Михайлівна знайшла можливість прийти. Я також хочу подякувати всім нашим колегам, заступникам міністра, президенту Національної академії педнаук України Василю Григоровичу Кременю, нашим ректорам і так далі за те, що ви сьогодні прийшли, тому що питання дуже важливі.

І я в першу чергу хочу все-таки повернутись до того, що відбулось учора, тому що, на мій погляд, це така історична подія. Зараз, я вам чесно скажу, що я не заздрю Міністерству освіти і Кабінету Міністрів, тому що зараз, після підпису Президента, буде фактично розпочата титанічна робота по імплементації. Бо можна будь-який текст написати і прийняти його, але якщо після цього не буде відповідного організаційного забезпечення, юридичного забезпечення і фінансового забезпечення, реформа працювати не буде. Тому зараз буде, дійсно, там велика робота. І я дуже сподіваюсь, що, оскільки ми мали велику політичну підтримку від Президента України, від Прем'єр-міністра України, які все зробили для того, щоб голосування було позитивне, ми всі розуміли, що відбувалось. І особлива подяка і Андрію Володимировичу Парубію, який знайшов політичну силу і волю запросити, оскільки у нас була контраверсійна стаття 7 по мові, і півтори години спільної праці, ми знайшли відповідну конструкцію, яку наповнили тими зауваженнями, які були і від Костянтина Усова, і від Рефата Чубарова, і від Оксани Білозір, і знайшли формулу, яка може сьогодні всіх не задовольняє, але вона набрала 255 голосів. Це означає, що мабуть вперше не через

коліно, а ми вперше в Україні знайшли консенсус навколо такої делікатної теми, як мова навчання, мова вивчення і так далі. Це, я вам скажу, дуже великий крок на мій погляд для об'єднання всієї України.

Наступна дуже важлива річ, яка, яка б вона не була контраверсійною, але те, що ми вирішили питання на дуже довгі роки, і я думаю, прямо з 18-го року буде змінюватись ситуація. Ми вперше дали потужний меседж, що потрібно йти на педагогічні спеціальності. Тобто вперше ми зробили так, щоб конкурс був на педагогічні спеціальності. Не просто конкурси, а великий конкурс буде, тому що людина буде знати, що, коли вона у 18 році піде на вчительську спеціальність, її закінчить, то вона вже буде через відповідно 5 років мати три мінімальних оклади як базу. І це означає, що найкращі підуть. Якщо найкращі йдуть у вчителі, то ми розуміємо, це означає, що вищі навчальні заклади будуть мати відповідний контингент, бо буде кому навчати наших дітей.

Тому це не просто три мінімальних оклади, це не просто. Це, дійсно, потужний меседж для абсолютно всіх. І я скажу, що отак, як сміливо уряд прийняв рішення щодо 3200, і багато хто казав: "Ні, це неможливо, це обвалить там гривню" і так далі. Але, подивіться, це просто зробили так, щоб там 25-30 відсотків коштів, які були в нелегальному обігу, вони пішли в офіціальну економіку. Це абсолютно нормально, так і буде відбуватись тут.

Тому я ще раз хочу от подякувати абсолютно всім політичним силам, які знайшли таку можливість. Також я хочу зауважити, що незважаючи на тиск і так далі, який відбувався і на міністра освіти, і на комітет щодо того, щоб і технікуми, коледжі перевести на місцевий бюджет, цього не відбулося, все залишається в цій зоні. Так ми повинні розуміти, що це ……., що ми повинні розуміти, що якщо технікуми, коледжі і вищі навчальні заклади будуть неефективно працювати, чи будуть і далі продовжувати випускати неякісних спеціалістів, то ми самі будемо знищувати той закон, який ми прийняли. Орієнтація цього закону на те, щоб зробити вільне освітнє середовище для вільної людини, а з іншого боку ми повинні розуміти, і

спеціальності повинні відповідати потребам суспільства і ринку праці, і запитам людей. Тому я хочу сказати, що це робота для всіх, і в першу чергу для простих вчителів, для шкіл, для дитячих садочків. А організаторська роль, Лілія Михайлівна, зараз вся належить вам, і я думаю, що це буде дуже велика складна робота.

Шановні колеги, ще раз хочу подякувати. І от я хочу подякувати і "Блоку Петра Порошенка", який дав 110 голосів. Я хочу подякувати "Народному фронту", який дав 70 голосів. Я хочу подякувати "Самопомочі", Олексій Олексійович, 25 голосів. Я хочу подякувати "Батьківщині", 13 голосів. Радикальній партії, наскільки пам'ятаю, 20 голосів. Тобто… Ні, ну ми зібрали 255 голосів. Це означає, Лілія Михайлівна, це дуже велика цифра, це означає, що є консенсус в суспільстві, як би там не було. І дуже приємно було і позашкільна освіта, задоволений і так далі. Тобто все нормально.

Да, будь ласка. Лілія Михайлівна, якщо хочете, це вступна така.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, ви останніми не часом, а останніми роками бачите, як інколи приймаються закони у Верховній Раді. Раптом повний зал, раптом без обговорення приймається і перше, і друге, і третє читання, так і бюджет приймається і деякі інші закони. Слава Богу, що цей закон так не приймався, не приймався. Тому це першу хочу так визнати на пам'ять, що дійсно, весь зал, байдужих не було. Можливо, коли поправки голосувалися в залі небагато людей було, бо знають, ціну поправок, всі прекрасно знають, що все рівно в кінці потім головне ж тіло закону нетреба втратити, їх треба щось проголосувати, щось підтримати.

Друга деталь. Звідки це взялося? Це взялося від того, що наскільки важливо, коли іде злагоджена робота. Людина, яка на трибуні, і людина, яка в урядовій ложі. У нас можуть бути на комітеті різні думки, з міністерством щось не співпадати. Кожен лідер цієї сфери бачить по-своєму цю кафедру, і це зрозуміло. Але вчора була унікальна злагоджена робота Ради України, це

дуже-дуже важливо. Це надзвичайно важливо. Тому це не комплімент, це те, що вже роками, знаючи з досвіту.

Тому і Лілія Михайлівна, і Олександр Володимирович, ви просто вчора прекрасно спрацювали. І саме головне, ви почули кожного, оцей лозунг "почуй кожного". Вчора були почуті всі, і опозиція слово мала – всі. Причому дослухались. І, вибачте, і в кулуарах, десь уже в останні момент. І те, що ви за мовний, не тільки ж мовна стаття, а скільки ж іще таких статей було, по яким знайдено розуміння.

Ми збережемо матеріальну базу навчальних закладів, це дуже важливо. Бо приватне державне партнерство – це хороша штука, але завжди треба робити поправку на людський фактор. Коли в центрі міста профтехучилище має 12 гектарів землі і приміщення, то приватне державне партнерство має відтінок того, що інтерес може не кадри там навчити, а трошки тихенько десь, якось, туди-сюди, сюди-сюди, десь ліцензію прибрати, десь те і те, і потім все ж тобі переходить, бо так виписана норма. Ці норми були прибрані, бо вони містили в собі трошки відтінок не той, що треба. І погодилась і Лілія Михайлівна, і всі, бо ми повинні розуміти, що живемо в країні, де, на жаль, людський фактор в цьому відношенні грає роль. Тому матеріальна база – це не нам, це тим, хто буде навчатись.

Тому і ті норми, які прописані, дійсно, імплементувати ще багато доведеться. І ще будемо просити Президента, щоб вето не було. Бо мало лі, як кажуть, знайдуть якісь зацепки чи по мові, чи ще по чомусь. Так, будемо просити, бо закон випередив конституційну норму, в якій чітко прописано: "Державна мова, але регулюється законом", а Закону про мови немає. Він і є, і нам соромно про це говорити, закон Ківалова-Колісніченка. Він же не відмінений. То його негайно треба скасовувати і писати закон про мови. Але освіта не може чекати, але ж не тільки освіта опікується мовою. А державні структури? А судочинство? І так далі, і так далі. А там яка мова повинна бути?

Тому за вчорашній день спасибі і тим, хто на трибуні 4 години це все захищав і в урядовій ложі. Тому я висловив свою точку зору, спасибі, що нас теж почули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лілія Михайлівна.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Доброго дня, шановні колеги, шановні народні депутати! Перш за все, дозвольте скористатися цією нагодою після вчорашнього такого, справді, знаменного дня, до якого ми йшли майже 4 роки поспіль. Я пригадую, у Верховній Раді, коли ми ще були в опозиції, і тут є присутні члени комітету, які в той час також працювали. Тоді ми обговорювали перші ідеї, концептуальні засади цього Закону про освіту в цілому. І я тут бачу серед присутніх багато людей, які брали участь на тих чи інших етапах в розробці цього законопроекту. І я хотіла б зараз подякувати кожному, хто своїми ідеями, своєю працею долучився до цього закону.

Звичайно, що на базі комітету була проведена неймовірна велика робота, тому що тисячу 700 поправок – це не жарт. І все це було пропрацьовано, ви знаєте, що цей закон пройшов два перші читання, і потім до другого читання така величезна кількість поправок і по всьому ми знаходили консенсус. Я б навіть сказала, не компроміс, а консенсус. І це добре.

З іншого боку, відверто вам скажу, зараз ми читаємо стенограму засідання вчорашнього, незважаючи на те, що закон слухався практично цілий день, все одно все відбувалося дуже стрімко. І для нас як для міністерства дуже важливо, щоб закон залишився збалансованим. Тому що дисбаланс закону вже є очевидний з його бюджетного забезпечення. Ми розуміємо, що це на користь системі освіти, коли більше грошей має виділятися, але завжди можливості повинні бути, бажане, з можливим співмірне. І тут нам потрібно буде пропрацювати все це реалістично. Тому

що що є найбільш прикре в українській реальності, коли ми приймаємо закони і потім не можемо їх виконати. І на популістичній хвилі пропонуємо якісь прекрасні норми, які потім економіка і бюджет не можуть потягнути. І тому це дуже важливо правильно співвідносити. Я сподіваюсь, що ми цей закон, в цю таку важливу і довгоочікувану реформу не спрофануємо завищеними якимись нереальними очікуваннями для можливостей української економіки. Але будемо сподіватись, що у нас буде економічний зріст.

Ми зараз дуже послідовно рухаємося в частині підвищення заробітної плати вчителям. Бо цього року плати вчителям. Бо цього року на 50 відсотків вона зросла. Ми підняли її на два єдині тарифні розряди. Це безпрецедентно, такого підвищення заробітної плати вже давно ніхто не знав. Наступного року плануємо, і вже заклали в орієнтовні показники бюджету, на 25 відсотків. І будемо рухатись, тому що ми розуміємо, що без вчителя, без його кваліфікації соціального статусу реформа не прийде до кожної дитини, що б ми там не записали.

Я хочу окремо зараз подякувати Олександру Володимировичу Співаковському і членам Комітету з питань освіти і науки, кожному з вас, бо ви були великими адвокатами цього закону, намагались допомагати співпрацювати з фракціями, виступали багато на телебаченні. І це для нас неймовірно важливо для його прийняття.

Тому ми розуміємо, що для нас починається відлік нового дуже важкого етапу. Тому що наступними за цим законом буде Закон "Про загальну середню освіту", Закон про професійну освіту, Закон про передвищу, яка визнана, що має регулюватися окремим законом, передвищу фахову освіту, і ще Закон про освіту дорослих. Я вже не кажу, що для того, щоб ми імплементували хоча б реформу в одному з цих секторів, нам потрібно щонайменше до сотні нормативно-правових актів Кабінету Міністрів, оскільки настільки новаційний цей закон, який міняє дуже багато механізмів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Закон "Про вищу освіту" ж ми думали…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Тому, тому в сенсі імплементації Закону "Про освіту" попереду дуже багато роботи. Ми чекаємо підписання Президентом, потім Кабмін представить свій нормативний акт, де ми випишемо все, що має бути зроблено впродовж наступних років.

З приводу Закону "Про вищу освіту", для того, щоб полегшити проходження в залі цього закону, ми всі поправки, які стосувались системи вищої освіти, практично всі забрали для того, щоб потім…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крім деканів.

ГРИНЕВИЧ Л.М Крім деканів. …для того, щоб потім ввести, внести їх в комплексний Закон про зміни до Закону "Про вищу освіту". Тим більше, що ми маємо доручення уряду і так само з цим працює комітет, – це зміна системи фінансування вищої освіти. Тому це буде, я гадаю, найближчий комплексний закон, який ми спільно з комітетом відпрацюємо, і він буде на розгляді парламенту.

Ще раз щиро дякую кожному, хто долучився до підтримки цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Лілія Михайлівна.

Шановні колеги, тоді переходимо до…

Будь ласка, Володимир Михайлович Литвин, будь ласка.

ЛИТВИН В.М. Шановна Лілія Михайлівна! Шановні колеги! Я так зрозумів і це реальність, що закон розбалансований, оскільки частина поправок проголосована, а частина була не підтримана, коли поставили на голосування про підтвердження цих поправок. Тому, радіючи разом вами, я

хотів би знати, по-перше, чи буде цей закон тоді дотягуватись за рахунок 131 статті Регламенту, але там є ряд положень, яких дотягнути неможливо. І другий момент, чи не нарвемося ми на вето у зв'язку, що Верховна Рада проголосувала три мінімальних зарплати і без будь-яких термінів там їх введення в дію, оскільки та норма стосувалася прожиткового мінімуму до 2023 року, коли до 2023 року 6400, якщо я не помиляюся, а тут 9600 і одразу. Я розумію, там з резонансних мотивів Президенту не можна його не підписувати, а, з другого боку, що Міністерство фінансів висловило серйозні застереження, коли комітет прийняв таке компромісне рішення - чотири прожиткових мінімуми. Отут проблема, як його звести цей закон і зробити цілісний документ, розуміючи, що цілий день обговорювали і ряд поправок вилетіло.

Якщо можна, вашу думку з цього приводу.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Там найбільше, в принципі, ті поправки, які вилетіли, вони не розбалансовують в цілому закон, він розбалансований зараз фінансово, це абсолютно відверто. Тому що історія цього питання є така. Ви знаєте, коли ми вносили закон у Раду, ми поставили три мінімальні заробітні плати, на той момент вони були однакові з мінімальним прожитковим мінімумом. Потім відбулися, це було вже досить давно, коли вносився цей закон. Потім відбулись ті зміни, що була відв'язана мінімальна заробітна плата, і вона зросла вдвічі порівняно з мінімальним прожитковим мінімумом. І було прийнято, як ви знаєте, загальне рішення до всіх актів законодавства, всюди, де є мінімальна заробітна плата зафіксована, щось зафіксоване, прив'язане до мінімальної заробітної плати, прив'язати це до мінімального прожиткового мінімуму. Це було запропоновано комітету. Але в процесі фінального засідання Комітету з питань освіти і науки на наполягання профспілок було прийнято рішення не три мінімальні прожиткові мінімуми, а чотири.

Що вело до таких фінансових наслідків? Якщо нам треба було на три мінімальні прожиткові мінімумі дати орієнтовно до 40 мільярдів з бюджету, нам треба було вже на цей момент, коли вже коли чотири прожиткові мінімуми, 80 мільярдів. А зараз нам ще треба додаткових до тих 80, 40 мільярдів.

Отже, ви розумієте, я розумію найкращі поривання, які у нас є з приводу того, щоб інвестувати в українського вчителя. Але ми завжди повинні реалістично дивитися і прогнозувати, наскільки ми можемо це задовольнити. Бо що тепер буде відбуватися? Нам завжди наші профспілки будуть казати, ви не виконуєте, а ми не можемо цього виконати не тому що ми не хочемо.

І ситуація є справді складною. Я не можу зараз передбачити рішення, яке може бути у Президента. Або ми будемо ще приходити в зал з якимись пропозиціями, тобто є ж можливість Президенту запропонувати якісь поправки для розгляду парламенту. Я не можу зараз спрогнозувати ще цієї ситуації, але … або ми повинні шукати джерела, зробити реалістичний план впровадження цієї норми. І нам, до речі, в Закон про загальну середню освіту потрібно внести зміни до системи оплати праці вчителів. Тому що, якщо ми говоримо про реформу, то, наприклад, реформа, зокрема в початковій школі, але і на інших етапах передбачає повний день для дітей, тобто більше індивідуальних занять з дітьми. І це означає, що вчитель… Що для нас найбільш бажане? Дати таку високу зарплату вчителю, щоб батьки не змушені були до вчителя ходити і підплачувати йому за репетиторство.

Тому, якщо є ідея високої заробітної плати, то вона повинна також… Якщо ми її зможемо виконувати і знайдемо ресурси в бюджеті звідкись, наприклад, з якогось податку. Тому що що відбулося зараз, шановні колеги? Ви дуже добре знаєте. Ми провели фінансову децентралізацію, і ті податки, які надходили до державного бюджету, ми віддали вниз. Ми перекладаємо потрохи повноваження, тому що разом з податками ідуть повноваження, разом з надходженнями. І ми знаємо, який це шалено болючий процес. Тому

що люди хочуть ремонтувати, будувати дороги, а не фінансувати навчальні заклади. На превеликий жаль, немає ще усвідомлення, що таке конституційне право дитини. Неможливо взяти звідкись перекласти кудись, так, і потім щоб там звідкись назбирувалися ці необхідні кошти.

Тому мені б дуже хотілося б державницького підходу, щоб парламент розумів, що бюджет теж повинен якось бути збалансований. Якщо ми пропонуємо такі видатки, ми маємо показати джерела надходження. Сподіваюся, що під час бюджетного процесу це буде показано народними депутатами і зроблено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вас задовольняє, Володимир Михайлович?

ЛИТВИН В.М. Заветує чи не заветує.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я не працюю в Адміністрації Президента. Я не можу…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович, по-перше, зараз юристи відпрацьовують, тому що під стенограму, під стенограму, я читав чотири прожиткових мінімуму до 23-го року, поетапне. Це під стенограму зроблено.

Але, оскільки після цього не пройшла на підтвердження поправка 1033 народного депутата Креміня, в цій ситуації, яку запропонувала "Батьківщина", в цій ситуації ми маємо дійсно колізію: або три мінімальних, або чотири прожиткових. Але оскільки… Ну це моя така думка. Але, оскільки з першого читання іде три мінімальних, це може мати більше наслідки правові для прийняття позитивного рішення, ніж чотири прожиткових. Але зараз цим займаються юристи. І як вони відпрацюють, відповідний текст буде тоді сформований і відправлений Президенту, тому казати зараз "питання до Президента", так він ще не отримував відповідного тексту. Це буде відпрацьовано, і в результаті, я думаю, що буде рішення.

Але я хочу сказати, що нижче, ніж чотири прожиткових мінімуми, бути вже не може. І поетапність – 2023 рік. Оце є головним надбанням, що є, скажімо так, той кордон, за яким цього може не бути.

І давайте подивимося чесно, що таке 2023 рік. Ми бачимо, яким швидким темпом росте середня заробітна плата в Україні. Зараз вона вже підійшла до 8 тисяч гривень. На мій погляд, в цій ситуації, якщо ми будемо пропонувати випускнику вишу, який закінчує по педагогічній спеціальності, наприклад, базову зарплату в 4 тисячі гривень, ну, на мій погляд, тоді непотрібно чекати, щоб люди йшли до школи… до педагогічних, скажімо, вузів і там отримували відповідну спеціальність. Тому, я думаю, що зараз буде шукатись відповідний консенсус, він буде знайдений. Але тут будуть працювати і юристи, і Кабмін, і так далі, іншого шляху я не бачу.

ЛИТВИН В.М. Я єдине можу що сказати, що мене непокоїть така позиція, щоб було три мінімальних, а тут буде чоти прожиткових і ви щось ……. Коли Верховна Рада, там, де йдеться в статті про фінансове забезпечення, прийняла рішення три мінімальних оклади, по законодавчій логіці чотири прожиткових …… і 2023 рік, він злітає. А якщо треба шукати, ми сядемо в кабінеті і пошукаємо компромісі і скажемо, що це мало, і випишемо цей закон, то буде мати дуже складні наслідки, Верховна Рада може повернутися і переглянути цей закон, але просто так взяти і сказати, що ми ……..…, я думаю, що це буде…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, дозвольте, почали на гарній ноті, а закінчимо якось так.

Я думаю, Володимир Михайлович, я думаю, що рішення буде знайдено, всі зацікавлені в тому. Знайшла Україна ресурси для того, щоб відбудувати армію? 5 мільярдів доларів кожний рік Україна сьогодні віддає на оборону. Я, наприклад, бачу, що взагалі та ситуація, яка відбувалась в

Україні, кордон проходить в мізках людей. Якщо ми не маємо українського вчителя, якщо ми не маємо української школи, якщо ми не творимо освічених людей, послухайте, це такий же кордон, як і кордон сьогодні в Криму, на Донбасі і так далі. І це не піар якийсь, це абсолютний факт. Патріотичний українець повинен формуватись в тій школі, яка має повагу, а заробітна плата вчителя – це якраз є відображення поваги до вчителя, по-іншому не буває.

Будемо сподіватись, що економіка дуже потужно зараз зростає, ми всі бачимо, всі показники ростуть, золотовалютні запаси тільки за серпень збільшились на 17 відсотків, досягли вже більше ніж 18 мільярдів доларів, тобто економіка зростає, йде легалізація доходів, включаючи народних депутатів, які повинні через е-декларації все це показувати. Так що процес відбувається, послухайте. Україна – дуже багато країна. Головне, щоб всі, скажімо, нелегальні кошти перейшли в легальні, і буде абсолютно достатньо для того, щоб зарплати були дуже великими. Дякую.

Шановні колеги, дозвольте перейти до порядку денного. Всім він розданий, тому я не буду його оголошувати. Всі погоджуються з тим? Добре.

Перше наше питання – це про результати, стан і проблеми вступної кампанії 2017року до вищих і професійно-технічний навчальних закладів.

Шановні колеги, зараз я буду надавати слово, Лілія Михайлівна, а ви вирішите, хто буде доповідати. Я просто хотів би звернути увагу на деякі речі, і ми в тому числі запросили експертів, які проводять відповідні освітні вимірювання на ринку освітніх послуг. Я просто для себе хочу сказати, що, оскільки я в цьому році практично не мав відпустки, я працював на окрузі, я хотів би, щоб також у виступі були відображені наступні питання, які для мене є також дуже важливими.

Це перше, ще раз, питання: як вирішиться проблема дисбалансу між кількістю випускників, які вступають у вищі навчальні заклади III-IV рівня, I-II і профтехосвіти. Бо ті показники, які, наприклад, ми маємо, ми маємо тотальне скорочення від 96… по профтехосвіті на 10 тисяч населення 10-11-й

рік, від 96 до 71 – в 2015-16-му. ВНЗ I-II рівня – від 81 до 54, і ВНЗ III-IV – від 476 до 322. Тобто і дисбаланс той же і є тут, тому це перше питання.

Також друге питання. Дуже хочеться зрозуміти, як, чи маємо ми відповідний дисбаланс після запуску системи широкого конкурсу, який відображений в Законі про вищу освіту. І хочеться побачити, що відбувається по територіях для того, щоб зрозуміти скільки, тут два головних показники, скільки випускників виїжджає за території областей. Ну, наприклад, по Херсону ті дані, які ми маємо від голови Херсонської обласної держадміністрації, 75 відсотків випускників виїжджає за території Херсонської області, а ті що залишаються мають середній бал ЗНО 130 і нижче. Тобто ми повинні зрозуміти, що буде відбуватися і що ми будемо, наприклад, отримувати через 5, 7 і 10 років. Якщо ми будемо формувати на території України території неосвіченості, на мій погляд, це проблема національної безпеки. Це хотілося б побачити от таку ситуацію.

Далі. Тобто це мапа міграції випускників. І наступне питання, це мапа стратегічно важливих спеціальностей по регіонах. Чому? Тому що я тут також підтримую ту позицію. Наприклад… Я ще раз хочу сказати, хто там скаже захищає той чи інший регіон. Ну, наприклад, ми розуміємо, що гарний юрист може з'явитися, ну тільки в таких центрах як в Києві, наприклад, наприклад, в Харкові, да. А на деяких територіях,включаючи Херсона сформувати, наприклад, гарного юриста без відповідної школи, ну то сорі. Тому є питання. Чому, наприклад, давати державне замовлення, навіть Херсон,мій рідний університет, в той час, коли ми розуміємо, що ми будемо випускати. А далі ці ж люди ідуть працювати адвокатами, суддями і так далі. А після цього ми кажемо, а що ж то за юридична система, коли…

Тобто от цей момент для нас також є дуже важливим. Але, з іншого бок, ми розуміємо, що вчитель,підготовлений в Києві,не поїде до Херсона або до Миколаєва і так далі. Тобто є стратегічно важливі спеціальності, які закривають потреби регіонів, і тут ми повинні зрозуміти, за рахунок яких пріоритетів ми повинні ці речі збалансувати. Бо якщо ми будемо втрачати

вчителів… От ми радуємося, наприклад, у нашому університеті, що ми в 16-му мали 1 бюджетне місце на вчителя фізики, а в цьому – 10. Але коли я розумію, що це мільйонна область, то 10 вступників на фізику – це гарно, но в 10 разів більше, ніж в 16 році. Але ж ми розуміємо, що вийде ….. 5 вчителів фізики, і вони ж не закриють потреб Херсонської області. Тобто от хочеться бачити те, як бачить міністерство, от вирішення такого питання.

Далі, також хочеться почути вашу точку зору. Ми на 4 жовтня, я всім скажу, що ми хочемо розглядати це як попереднє засідання. А оскільки ми ще не маємо цифр, ну, от секретаріат доповів, що не всі цифри були подані і так далі, 4 жовтня ми повернемось. І я думаю, що спільно, як і обіцяли і домовлялись, ми будемо говорити вже про умови прийому. І цим і закінчиться, скажімо, розгляд цього питання комітетом.

Програма, регіональні програми розвитку людського капіталу, ми запросимо голову Херсонської обладміністрації. Ми маємо там відповідні результати. Це означає, що ми включаємо місцеві бюджети до формування людського капіталу на територіях. То єсть обласна рада платить там 50 відсотків, місцева влада – 25, і ОТГ також платить. І таким чином формується людський капітал, який вже оплачується місцевою владою.

Далі, дуже важливим… от хочеться почути для того, щоб от не відбувалось таких проблем, які відбувались під час вступної кампанії, хочеться почути, чи буде взагалі з'являтись можливість, наприклад, взагалі формувати там власні кабінети наших дітей, які навчаються, наприклад, взагалі там з першого класу. Для того, щоб формувалась відповідна історія, і після цього не було таких речей, коли одночасно формується база, і маємо технічні проблеми.

Також дуже цікаво почути точку зору і міністерства навколо питання, ми маємо сьогодні великий демпінг. Лілія Михайлівна, ми ж з вами, да, обговорювали це питання і розуміємо, що від цього маємо і фейкові виші, і маємо і фейкові спеціальності в деяких вишах, тому що, наприклад, держава платить 27-30 тисяч гривень, а беремо контрактника за 10 тисяч гривень. І

виникає питання: що ми навчаємо тоді бюджетника за рахунок, навчаємо контрактника за рахунок держбюджету. Але, оскільки, наприклад, ми взяли 10 з держбюджету а 15 з контрактників, це означає, що середня вартість навчання 14-15 тисяч. Навчити їх якісно ми не можемо. Також є питання. Тому, наприклад, як врегулювати це, що, наприклад, контрактники, які повинні платити не менше, ніж державна вартість, і таким чином діти будуть йти туди не на фейкові спеціальності, не в фейкові виші, а будуть йти в потужні навчальні заклади, а в результаті ми тримаємо ситуацію, коли вартість навчання буде адекватною для того, щоб і університет мав можливість розвивати власну технологічну базу і надавати якісну вищу освіту. І не економити на заробітній платі як зараз відбувається і скорочення годин і так далі тому що ректор каже "коштів нема", так коштів і не буде при такій вартості в 10 тисяч гривень – це питання.

Також ще одне питання – це окреме, Донбас–України, Крим–Україна. Хочеться побачити, що відбулось з набором кримчан після прийняття закону щоб ми бачили, чи ефективно він запрацював, чи ні, бо розуміючи навіть, що він вже пізно був прийнятий і підписаний Президентом. Але хочеться побачити динаміку, тому що ми отримуємо ці цифри тільки з публікацій ЗМІ, на мій погляд, це не є нормальним. І таким чином, ми можемо виходити на умови прийому і які б були б збалансовані і з міністерством, і з комітетом, і з експертами для того, щоб мінімізувати після цього наслідки, які ми можемо відповідно мати, бо там є і питання тих же балів, там 150 балів, 170 балів, 130. І мені дуже не подобається, коли це питання так обговорюється, і деякі блогери просто … ну давайте 150. Чому 150, а чому не 148, а чому не 155? А чому? Тобто ми повинні розуміти, що без системних вимірювань…

Я учора спеціально, опублікована моя стаття в "Голосі України", для того я представив своє бачення. Без системних вимірювань не можна говорити і встановлювати межі відсікання дітей і так далі, бо у нас нема, на мій погляд, рівного доступу до якісної освіти. В селах вона, в Києві вона інша, там в містах обласного значення вона третя. Тобто ми повинні

розуміти, що можна приймати будь-які адміністративні рішення, але якщо вони не базі вимірювань освітніх, ці рішення будуть мати якісь фатальні наслідки взагалі для системи освіти.

Ще раз дякую за те, що Міністерство освіти прийшло і… Кому, Лілія Михайлівна?

ГРИНЕВИЧ Л.М. Дякую за надане слово за цим важливим питанням.

Я попросила бути моїм співдоповідачем також директора Департаменту вищої освіти, а також заступника міністра пана Рожкевича Юрія Михайловича. Саме з тих причин, що вчора відбулося засідання Ради ректорів України. На превеликий жаль, ми не змогли на ньому бути присутні, а вони були на цьому засіданні. І це засідання було, власне, присвячене аналізу вступної кампанії і пропозиції певних змін до вступної кампанії, оцінці того, що відбулося, як спрацювали новації ті, які були, які були причини збоїв, які були. І тому вони з перших рук вже за результатами також обговорення такої великої категорії представників вищої освіти, як ректори вищих навчальних закладів різних регіонів України, зможуть теж дати свої доповнення і висновки.

Я спробую коротко відповісти на поставлені вами запитання. У нас також є доповнення до рішення комітету, тому що ми вважаємо, що деякі положення проекту рішення можна все-таки, варто доопрацювати.

Отже, хочу сказати, колеги що найбільшим викликом цієї вступної кампанії була демографічна ситуація. Тому що ми з вами досягли по чисельності випускників старшої школи історичного мінімуму за останні 70 років. Зараз кількість осіб – це 202,6 тисяч осіб, це майже на 9 тисяч менше ніж минулого року. І це дуже промовисто видно по кількості зареєстрованих для складення зовнішнього оцінювання. В 2017 році ця кількість 240,889 осіб, це на 53 відсотки менше ніж у 2008 році. Тому, коли говорять про те, що скорочуються вчителі, чи ми змушені понижувати ступень шкіл, на це є абсолютно об'єктивна передумова і демографічна тенденція. На це немає

ради, якщо на 53 відсотки зменшується кількість. Це при тому, колеги, що ми запровадили обов'язкове зовнішнє оцінювання для всіх, хто випускається, а не тільки тих, хто вступає. Тому демографічна ситуація є справді надзвичайно складною, і це позначилось на вступній кампанії, безсумнівно.

Кілька слів про формування державного замовлення. Як вам відомо, постанову про державне замовлення вносить Міністерство економічного розвитку. І цього року, яка була проблема? Проблема була в тому, що Міністерство економіки і Міністерство фінансів не могли погодити свої позиції. І все-таки збалансували ситуацію, вийшли на прогнозні показники, користувалися навіть форсайтами, які були зроблені під керівництвом Михайла Захаровича Згуровського. І всіма можливими даними, які були доступні, і був зроблений все-таки сформовано державне замовлення, але, очевидно, що воно було ухвалене урядом запізно, ніж би мало бути ухвалене. Що створило для нас і для вищих навчальних закладів додаткові стреси при цій вступній кампанії.

Найголовніше, що б я хотіла підкреслити, ми працювали в особливих умовах цього року. Як вам всім відомо, я думаю, що всім тут присутнім відомо, програмне забезпечення, яке обслуговувало єдину державну базу з питань освіти належало приватній особі. Це була справа, яка була зроблена ще за часів Дмитра Табачника.

І весь час відбувалися такі перетягування. Що робити нам далі з цим програмним забезпеченням? Або ми його викуповуємо в державну власність, або створюємо нове. І ідея була викупити готове програмне забезпечення в державну власність. Тому що воно вже доопрацьовувалося, перепрошую, з 2011 по 16-й рік. Скільки років. І ті, хто пам'ятають, як запроваджувалося це програмне забезпечення, добре знають, скільки там було дуже серйозних проблем.

Але яка склалася ситуація. Оцінка була програмного забезпечення 17 мільйонів гривень, і 10 мільйонів гривень були закладені до бюджету 2016 року. Приватна особа хотіла, щоб їм перерахували ці 10 мільйонів гривень

без проведення торгів. Міністерство економічного розвитку категорично висловило свою позицію Міністерству освіти і науки, що ми не маємо права підписати з ним таку угоду, мають бути проведені відкриті торги. І після повідомлення про це, ця приватна особа почала, фактично відмовилася створювати будь-які оновлення програмного забезпечення відповідно до нових умов прийому.

Ми стали взагалі перед шаленим викликом. Нам довелося… По-перше, ці 10 мільйонів гривень ми не використали в державному бюджеті. Це раз. По-друге, нам довелося в 2017 році оголошувати відкритий тендер. І зрозуміло, що тут є багато економічних всіляких бізнес інтересів. Цей тендер почав блокуватися. Як результат, у нас скоротився час на створення такого, справді, складного програмного забезпечення вдвічі. Я вже не кажу про те, що цю практику нам потрібно припинити. Було внесено цілу низку змін до умов прийому буквально перед самою вступною кампанією.

Але це ще не все. Як ви знаєте, це був час особливої напруженості щодо захисту даних. І розробники дуже перейнялися цим питанням. Ми зараз створили комісію для аудиту вступної кампанії. Ми хочемо подивитися на те, і як взагалі ЄДЕБО і програмне забезпечення забезпечує вступну кампанію, і що потрібно доопрацювати, які сервіси, а також подивитися на всі вузькі місця, які були. Тому що, з одного боку, зрозуміло, що не до кінця було готове програмне забезпечення для такої масштабної акції. Добре, що ми змогли все це усунути. Вступна кампанія відбулася, результати були оголошені, всі їх перевірили з усіх боків, алгоритм спрацював. Оголошення відбулося на шість годин пізніше, в ту саму дату на шість годин пізніше. І ці шість годин ми потім ще додали абітурієнтам для донесення документів, щоб все було абсолютно правильно. І шість годин були викликані тим, що приймальні комісії, на превеликий жаль, не верифікували сільський коефіцієнт. І ми вже на базі міністерства виявили те, що в деяких абітурієнтів, які навчаються в міських школах проставлені сільські коефіцієнти.

Я не хочу звинуватити вступні приймальні комісії, що це зроблено навмисно, щоб підняти бал абітурієнту. Але це все одно якась певна недбалість. І тому аудит вступної кампанії має бути проведений всебічний. За результатами цього аудиту будуть рекомендації по доопрацюванню програмного забезпечення, тому що вони зобов'язані його доопрацювати, такий у нас контракт є. І ми вже вийшли на певні зміни до умов прийому на 2 тисячі відповідно 18-й рік. У нас є домовленість, що ми оприлюднимо їх на громадські обговорення на наступному тижні. Тобто є вже драфт цього документу, було обговорення серед ректорів, і ми дуже розраховуємо, що і на сьогоднішньому обговоренні ми отримуємо якісь плідні пропозиції. А потім все буде на громадському обговоренні. Бо як відомо, згідно до законодавства ми маємо до середини жовтня видати наказ Міністерства освіти, який потім юстується з умовами прийому.

Тому я хочу зараз передати слово своїм колегам щодо проекту рішення комітету, а також щодо тих напрацювань, які ми маємо вже до умов прийому 2018 року.

Будь ласка, Юрію Михайловичу.

РАШКЕВИЧ Ю.М. Дякую. Я тільки хочу додати до того, що сказала Лілія Михайлівна, два моменти. Перше, стосовно цієї комісії по аудиту, бо я призначений головою цієї комісії. Комісія була призначена трошки менше, ніж два тижні тому. На минулому тижні відбулося перше засідання комісії, завтра відбудеться друге засідання комісії. Визначено коло питань, якими буде займатися конкретно комісія. Завтра ми повинні опреділитися з тим, хто персонально з членів комісії буде відповідати за підготовку тих чи інших питань і відповідно за підготовку необхідних цифрових даних для цього, от.

Ми очікуємо, що на середину жовтня ми будемо мати вже драфт висновку комісії з тим, щоби згідно з дорученням Прем’єр-міністра, яке він дав на апаратній нараді, значить, що до 1 листопада повністю заключення комісії буде готове.

І друге, стосовно того, що було обговорено вчора на спілці ректорів. Власне, обговорювались зацікавлено обговорювались ті питання, про які ви згадували, стосовно такого певного територіального дисбалансу, от. Особливо це стосувалося, скажемо, Одеської області, східних областей. Це стосувалося також певного галузевого дисбалансу, особливо було занепокоєння, значить, професора Ніколаєнка, ректора університету, значить, щодо того, що мало дітей з села приходить навчатися, скажемо, в аграрні ВУЗи, а як ідуть, то йдуть в столичні ВУЗи, мало йде в регіональні ВУЗи і так дальше. І в зв'язку з тим ми детально обговорювали, і були вже конкретні пропозиції по цих коефіцієнтах. Тому що питання доцільності збереження коефіцієнтів, це раз, і друге питання все ж таки перегляду величини тих коефіцієнтів. Це є дуже зараз актуальне, бо це є ті інструменти, які міністерство має для визначення політики, скажемо, і розподілу державного замовлення, і взагалі в широкому сенсі освітньої політики.

Більше того, навіть таке було цікаве висловлене, значить, пропозиція вкінці, щоби дуже сильно збільшити, значить, коефіцієнт для дітей з села, які поступають на аграрні спеціальності. Якщо інші коефіцієнти у нас, як ви знаєте, це є 1, 2, 3 проценти, то тут була пропозиція, наприклад, для тої категорії встановити цей коефіцієнт порядку 10, 1,1. А це в перерахунку на бали, це вже додавання 15-17 балів, це вже серйозна допомога дітям села. З тим, що є велика ймовірність того, що діти з села, які пішли на аграрні спеціальності, потім в село і вернуться. Ті основні речі, які вчора обговорювалися. І, без сумніву, міністерство вчора висловило таке… вибачилося, простіше говорити, перед ректорами університетів за ту стресову приймальну кампанію, яка була викликана тим, що говорила Лілія Михайлівна. І ми особливо подякували ректорам за ту їхню дуже зважену позицію, що в ситуацію, коли і міністерство було в стресі і внизу адміністратори ЄДЕБО були в стресі, то все ж таки ректори забезпечили зменшення амплітуди хвилювання, що позитивно відобразилося на реальній роботі.

_____. Компенсували.

РАШКЕВИЧ Ю.М. Компенсували, так, здемпінгували, так. І в результаті кампанія закінчилася, успішно закінчилися. Наше де-юре продовжується до кінця місяця вересня, але можемо вважати, що основний результат є досягнутим. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але я прошу пробачення, я все-таки не почув, на всі свої питання…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Продовжимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжимо?

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ще не завершили. Ще не завершили.

Я лише хотіла сказати, що у випадку такої стресової кампанії для нас дуже цікавий досвід, тому що ми навчились працювати значно мобільніше, не через письмові заяви. Ми працювали буквально через звернення в соціальних мережах, через дзвінки. Тобто працювало все міністерство, напряму ми вирішували будь-які питання. Бо, вибачте, коли вищий навчальний заклад, ставить собі мінімальний обсяг 10 осіб, і потім діти, які подали туди документи і зробили це пріоритетом, і їх заходить, наприклад, п'ятеро, і дитина не отримує місце державного замовлення, нам прийшлося вирішувати ці питання. Тобто нам потрібно, ми всі питання, немає жодної дитини, по якій би ми не змогли розв'язати її ситуацію.

І зараз дуже важливо при опрацюванні умов прийому подумати про доцільність таких речей. І ще один з принципів вступної кампанії, який для нас є дуже важливим, її треба робити найбільш універсальною. Наприклад,

це є перелік предметів за певними спеціальностями, які мають бути єдиним переліком…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Уніфікація.

ГРИНЕВИЧ Л.М. …уніфікованим за спеціальностями. Тому що це породжує і в дітей проблеми, бо вони не знають, яке їм ЗНО складати, і те саме створює відповідну хаотичність під час вступної кампанії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І для конкуренції, нечесної конкуренції…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я хочу надати слово Олегу Ігоровичу Шарову, зокрема для презентації тих новацій і додавання інформації по ваших питаннях.

ШАРОВ О.І. Дуже дякую. Я дозволю собі теж розпочати з маленького емоційного моменту. Був дуже цікавий досвід літом, коли в другій половині дня Юрій Михайлович відпрацьовував абсолютно все, що було в соціальних мережах, я відпрацьовував всю електронну пошту гарячої лінії. А вранці потім, о 8 ранку доповідали Лілії Михайлівні, що в нас не так і включали вже всі механізми.

Але тим не менше пропозиції щодо умов 2018 року, які ми вчора доповідали на спілці ректорів. Перше, підвищення довіри суспільства до вступних випробувань у вищих навчальних закладах шляхом оптимізації переліку спеціальностей, з яких проводяться творчі конкурси. Пропоную усунути творчі конкурси зі спеціалізації в галузі освіти, крім фізичної культури, спорту, – там нема куди подітись. Прибрати творчий конкурс з "журналістики", прибрати творчий конкурс у справах силових вищих навчальних закладах, а також прибрати творчий конкурс з "аудіовізуального мистецтва і виробництва" і "дизайну". Це проговорювалося Міністерством

культури і пов'язано, в принципі, з особливостями цих спеціальностей. При цьому по журналістиці залишити просто конкурс 3 сертифікатів ЗНО стандартний, а по всіх інших спеціальностях запропонувати механізм так званого творчого заліку – ще однієї форми для розбудови системи довузівської підготовки.

Коли б, наприклад, з лютого і, можливо, аж до кінця реєстрації заяв вищий навчальний заклад мав би можливість проводити перевірку відповідних творчих спроможностей дитини, і давати їй дозвіл, доступ до участі у конкурсному відборі. Але вже конкурсний відбір – за сертифікатами зовнішнього незалежного оцінювання.

І другий дуже важливий момент, пов'язаний із забезпеченням академічної доброчесності, це запровадження єдиного фахового вступного іспиту з іноземної мови для вступу для здобуття ступеню магістра на основі бакалавра. В наступному році з галузі знать "гуманітарні науки" крім 035 "філології". По "соціальній" та по "поведінковій науці", "журналістика","право", "сфера обслуговування" і "міжнародні відносини". З перспективи після цієї експериментальної апробації вийти на всі спеціальності в 2019 році.

Другий, це справедливе надання місць державного замовлення, що означає фактично розширення межи широкого конкурсу, звичайно, з необхідними запобіжниками, їх ми теж за ці два роки навчилися будувати. А розширення в першу чергу на галузь знань "освіта", за винятком спеціалізації середньої освіти "мова та література", там, де іде підготовка вчителів іноземних мов, там дуже багато специфік. Також спеціальність "спеціальна освіта" і спеціальності "фізична культура і спорт". Там є, дійсно, деякі особливості, які ніякими коефіцієнтами, ніяким механізмом поки що не опрацюєш.

Також включені до широкого конкурсу спеціальності 061 "журналістика", і враховуючи досвід проведення єдиного фахового вступного випробування вступу в магістратуру спеціальності "права", яке в

наступному році буде стосуватися спеціальності "міжнародне право", там повністю конкурсний бал формується в результаті єдиного фахового випробування, є всі можливості для запровадження широкого конкурсу.

Наступний момент, це розширення можливостей електронного подання заяв і встановлення пріоритетності. Ми вже готові робити повністю електронне подання заяв при вступі в магістратуру з "права" і "міжнародного права", п'ять заяв. І готові на те, щоб подача заяв на молодшого спеціаліста на базі 11 класів теж була електронною.

Хочу зазначити, незважаючи на всі ті проблеми, які мали в цьому році з ЄДЕБО, кількість заяв на базі повної загальної середньої освіти на бакалавра і магістра, що подані електронно, складає 98,5 відсотків.

Тобто в принципі…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Динаміка була така ж, як в минулому році.

ШАРОВ О.І. Да. І навіть по молодшому спеціалісту, де це ми запровадили в експериментальному порядку, з чотирьох тижнів подачі документів це була можливість тільки два тижні, у нас більше половини заяв поданих в електронній формі.

То можливості для цього всі є. Я не думаю, що двічі буде падати камінь в одну лунку, тому ЄДЕБО, буду сподіватися, працювати буде надійно.

Наступний, це розширення можливостей використання сертифікації ЗНО попередніх років, про що багато кажуть. І наступного року у нас є всі можливості використовувати сертифікати знов 16-го, 17-го, 18-го року, хіба що з іноземної мови тільки 18-го року, оскільки наступного року нас чекає серйозна зміна формату цього іспиту. І навіть при вступі ЗНО в магістратуру є можливість використовувати сертифікати по праву і 17-го, і 18-го року, знову таки за винятком блоку з іноземної мови.

Наступна тема – це підвищення коректності розрахунку конкурсного балу, де пропонується провести уніфікацію конкурсних балів на всіх спеціальностях, як мінімум на закритті і відкритті конкурсної пропозиції, тобто конкурсні пропозиції, де хоча б теоретично можуть бути бюджетні місця.

Тут є, дійсно, момент, де, запроваджуючи фіксовані предмети, є певна колізія по 44 статті Закону України "Про вищу освіту". Там відносно конкурсних предметів воно може бути прочитане і зліва направо, і справа наліво. А ось другий момент, що стосується коефіцієнтів, там, вибачте, можна прочитати тільки зліва направо, що це встановлюють вищі навчальні заклади. Тобто ми знаємо багато пропозицій, а давайте встановимо фіксовані коефіцієнти, ну все-таки закон це закріпляє як автономне право навчальних закладів.

І тема для дискусії, яку ми залишаємо на громадське обговорення, це конкурсні предмети для небюджетних конкурсних пропозицій. …..навчальних закладах усіх форм власності. Тут і ті конкурсні пропозиції, де теоретично бюджетного місця бути не може і де людина, яка туди вступила, вступає і підписує, що вона вступає тільки на контрактні місця, тобто навіть якщо і пільговик вступить, він підписує, що він буде навчатись на бюджеті. Тобто тут є можливість залишити, ми пропонуємо залишити вищим навчальним закладам можливість на такі конкурсні пропозиції встановлювати самостійно конкурсні предмети. Чесно кажучи, може це і не зовсім правильно, ну ми пам’ятаємо, що поруч з нами достатньо агресивна система вищої освіти Республіки Польща.

Наступна тема – це упорядкування використання конкурсних балів та коефіцієнтів. Що стосується 200 балів з двох предметів, такі за академічні спортивні досягнення міжнародного вищого рівня, то наступного року ми це спробуємо зробити в закритому режимі на підставі наказів МОН і Мінмолодьспорт. В цьому році мали такий невеличкий кейс, ми мали можливість самостійно вступникам декларувати, що в них є такі досягнення.

Задекларували 3754 особи, ми провели верифікацію, залишилось 11. Потім, дійсно, до нас прийшло одне звернення, де ми не побачили документ, який був поданий. Виявилося, 12 остаточно. Хіба що одне радує, з цих 12-ти 10 навчаються на бюджеті в українських університетах.

Друге, це те, що стосується за академічні досягнення національного рівня, оці самі 10 балів. Ми аналізували різні варіанти. Нам не хочеться, по-перше, не хочеться ці 10 балів повертати до фіксованого переліку спеціальностей, бо це інтелектуальна еліта України. Інтелектуальну еліту обмежувати, чесно кажучи, собі дорожче, крім, можливо, якихось екстремальних ситуацій. Тому наша пропозиція: не застосовувати ті 10 балів на галузі "міжнародні відносини", а на всіх інших галузях хай ці люди вибирають собі місце. Вони того заслужили.

Ми знаєте ще про пропозицію залишити 5 балів. Ви знаєте, 10 балів за підготовчі курси університету і 5 балів за призове місце на Всеукраїнській олімпіаді, учнівській чи Всеукраїнському конкурсі МАН, нам видається несправедливим.

Наступна тема – це регіональний коефіцієнт. Ми вносимо пропозицію 1,00 – в Києві, 1,01 – у містах Дніпро, Львові, Харкові, 1,03 – Миколаївська, Херсонська, Запорізька, Донецька, Луганська область, переміщені виші, і 1,02 – в інших областях. На підставі результату аналізу було, регіонального розподілу місць державного замовлення.

Галузевий коефіцієнт 1,02 – для пріоритетності 1, 2, 3. Ми знаємо про пропозицію для всіх пріоритетностей, ну, це, знаєте, з таким же успіхом можна регіональний коефіцієнт 1,1 поставити в усіх університетах. Просто бал стане у всіх вище, а результати розміщення будуть ті ж самі.

Сільський коефіцієнт дорівнює 1,02 для осіб, зареєстрованих у селах не менше 2 років, та які здобули повну загальну середню освіту в навчальних закладах, що знаходяться на території сіл у рік вступу, та 1,00 – в інших випадках. Ми зіткнулися в цьому році з 6 різними юрисдикціями селищ, селищ міського типу тощо. На жаль, ще й після запровадження об'єднаних

територіальних громад там часто розібратися, де є селище, де є селище міського типу, де є село Петропавлівська Борщагівка Київської області, є достатньо важко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи Буча.

ШАРОВ О.І. Чи Буча. Ні, Буча – місто, а ось Петропавлівська Борщагівка – село.

Пропонуємо в цьому році зробити лібералізацію формули максимального обсягу державного замовлення. З одного боку, врахувати деякі… зменшувати максимуми там, де навчальні заклади систематично не набирають; з іншого боку, дати можливість навчальним закладам перерозподіляти ці максимуми. В межах форм навчання з будь-якої спеціальності і для пріоритетних спеціальностей, з кон'юнктурних спеціальностей, якщо навчальний заклад бажає це зробити, поступово лібералізуючи цю формулу.

Наступна тема – це посилення вимог до вступників на лікарські спеціальності. Пропозиція Міністерства охорони здоров'я залишається в силі, вони її підтверджують. І ми знаємо, що це підтримали народні депутати України. На спеціальності 221 – "стоматологія", 222 – "медицина", 228 – "фармація і промислова фармація", а 226, вибачте, 228 – "педіатрія" встановити 150 балів. Хоча, чесно кажучи, дослідження, я думаю, ще дослідники будуть давати цьому оцінку, і ми їх підтримаємо. Ідея гарна, 150 видається трошки може і завищеною, хоча логіка своя, безумовно, в цьому є.

Розширення переліку спеціальностей, які будуть додані до пріоритетних, перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка. Розширити 106 географій спеціалізацій……..…освітньої програми, з фізичної, не з економічної, не з соціальної географії. 187 – "деревообробні та меблеві технології", 194 – "гідротехнічне будівництво", "водна інженерія" та "водні технології".

У впорядкуванні спеціальних умов в цьому році були зауваження, що вони написані за предметом, за видами пільг, ми їх переписали, все-таки краще, щоб вони розумілися за категоріями їх отримувачів. Може текст став і трошки довшим, але зате легше знайти людині своє місце серед цих пільг.

І, нарешті, вдосконалення термінології. Є відповідні поняття, в тому числі, які піддавались критиці, як незрозумілий всім до кінця мінімальний обсяг державного замовлення. Скільки б він не розписаний був в умовах прийому, все рівно частина людей його сприймали не так, як він був розписаний. Він планується замінити на термін кваліфікаційній мінімум державного замовлення і використовувати тільки для тих спеціальностей, де немає контрактного набору. Це те, що стосується пропозицій.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Дякую.

Ми тоді пропозиції до рішення комітету надамо письмово для того, щоб зекономити час, бо у нас ще не до кінця вичерпане це запитання. Тому що ви ставили питання про центри Крим (Україна) і Донбас (Україна). У нас через ці центри вступили, ми можемо зараз так… Через центр Крим (Україна), 156 осіб та на контрактну форму навчання 15 осіб. Ще 23 особи – на заочну форму навчання на місця державного замовлення і заочно контракт – 10. Через Донбас (Україна) – 894 особи на місця державного замовлення. І на заочну форму навчання відповідно ще 134… 134 особи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В порівнянні з 16-м роком.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Це трохи більше.

ШАРОВ О.І. Ні, це більше ніж в 16-му році. Ну ви знаєте, трошки інша динаміка, тому ми завжди просимо, давайте ми це питання після 30 вересня в повному обсязі. Да.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Тому що зараз іде, вони ще працюють ці центри.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але вже попередні дані, це…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Попередні дані ми вам надали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ГРИНЕВИЧ Л.М. І тепер молодший спеціаліст, без сумніву, і професійно-технічна освіта, дозвольте трошки часу цьому приділити, бо це стояло і заявлено в темі. Взагалі, коли ми подивимося на обсяг державного замовлення, у нас цьогоріч контингент в цілому скоротився на 6,8 відсотка, так, а обсяг державного замовлення у нас в МОН на молодшого спеціаліста на мінус 7 відсотків, на бакалавра, на майже 6 відсотків. Тобто це співмірні.

Де у нас пішло драматичне скорочення, це через те, що ми не набирали спеціалістів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

ГРИНЕВИЧ Л.М. І через це вийшло, що в загальному обсяг державного замовлення скоротився на 14 відсотків. Але це за рахунок якраз відсутності набору спеціаліста. Якщо подивитися, скільки ми набрали магістрів, то ми навіть перевиконали поріг, який встановлений законодавством, 50 відсотків. Ми набрали в цілому 60 відсотків від тих бакалаврів, які випустилися.

Тому не така драматична ситуація насправді. Більше того, Мінфін, коли категорично заявляє про те, що необхідно скоротити обсяг державного замовлення, він наводить один з аргументів, який я хочу теж зараз привести перед тим, як перейти до професійно-технічної освіти і надати профільному заступнику міністра слово.

Справа в тому, що Мінфін вважає, що це відтягує в систему вищої освіти тих, хто могли би прийти здобувати професію, а нам не вистачає сьогодні кваліфікованих робітничих кадрів на ринку праці. І система освіти, яка роздута, яка має величезну кількість ліцензованого обсягу в порівняно з тією демографічною ситуацією, вимагаючи таку кількість місць державного замовлення фактично відтягує тих потенційних учнів, які могли бути в системі професійно-технічної освіти. Це аргумент, на який може бути багато контраргументів. Тому що сьогодні рівень вищої освіти це є не тільки просто спеціальність, а там за цим стоїть дуже багато і в культурному плані, і в плані освіченості суспільства.

Але ми справді повинні подумати, яким чином далі працювати в системі професійно-технічної освіти, тому що цей рік ми прожили з регіональним замовленням. До речі, ми просимо підтримати наш закон, щоб ми узаконили цей термін, ввели в термінологію закону "регіональне замовлення". І є проект закону, який вчора мав слухати, але на нього не вистачило часу, я думаю, що це буде зроблено найближчим часом.

Будь ласка, Павло…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лілія Михайлівна, тут просто ще два питання були. Питання, коли просто пан Шаров оголошував питання, які задавав ректор Ніколаєнко Станіслав Миколайович щодо того, щоб встановити 10 відсотків для сільських дітей, які прожили там два роки в сільській місцевості, але поступають на аграрні …

ГРИНЕВИЧ Л.М. Юрій Михайлович, вже поінформував, що це прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це прийнято.

І моє питання було також як пов'язати, наприклад, здачу чи нездачу ЗНО з контрактним навчанням, але при умові, що вартість цього навчання на контракті не може бути менша, ніж відповідна вартість, яку платить держава.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Перш за все, наша позиція така, що зовнішнє незалежне оцінювання в тому форматі, в якому воно є сьогодні, коли ми не кажемо про якийсь поріг в принципі для вступу, а є лише здав-не здав, і цей поріг здав-не здав відсікає таку кількість абітурієнтів, що якщо би ви побачили їхня роботи, це люди, які не можуть, просто не мають можливостей здобувати вищу освіту. Вони мусять себе знайти в секторі не вищої або професійної освіти.

І у зв'язку з цим ми наполягаємо, що має бути для доступу до вищої освіти складене зовнішнє незалежне оцінювання. Це наша позиція, яку ми можемо аргументувати і відстоювати.

Друге питання – це вже прохідні бали. От прошу, Міністерство охорони здоров'я наполягає, щоб поставити якусь планку. Ми поки що по інших спеціальностях таких пропозицій не вносимо, але ЗНО обов’язково повинно бути.

Тепер щодо ціни і демпінгування. Справді, демпінгування приносить дуже величезну шкоду тому, що воно потім відбивається на неякісній підготовці кадрів, і в зв’язку з тим, я вважаю, що коли ми будемо писати зміни до Закону про вищу освіту, це чудова нагода правильно виписати там ці норми і перехідні положення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І пов'язати, безперечно.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я не знаю, чи це може бути пов'язано зі складенням чи нескладанням ЗНО…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи отриманням державного диплому, чи…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Так, але це не може бути пов'язано з зовнішнім незалежним оцінюванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Можемо переходити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Кузьмович.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Будь ласка.

ХОБЗЕЙ П.К. Добрий день, шановні колеги, шановний пане голово, шановні члени комітету, пані міністр! Ви знаєте, що в цьому році фінансування професійної освіти було набагато веселіше, ніж воно було минулого року. Тому що професійна освіта фінансувалася з рівня області, а ті професійно-технічні училища, які знаходились в обласних центрах, вони фінансувались з бюджету міст обласних центрів, які в результаті, в процесі децентралізації мають значні кошти і значні ресурси. Отже, ми проводили роботу дуже велику і співпрацювали з головами обласних державних адміністрацій, більше може з першими заступниками. В кожній області були створені ради з підтримки розвитку професійної освіти, і, власне, цим радам було надано право фіксувати регіональні замовлення. І заплановані обсяги регіонального замовлення в Україні збільшились порівняно 2016 роком на 2,5 відсотка, що становить, це плюсом у нас пішло на 3 тисячі осіб. Тобто якщо ми дали, спрацювали добре по замовленню, то на превеликий жаль, статистика, яка є на 1 вересня, це регіональне замовлення, яке було, воно виконане сьогодні на 77 відсотків.

Частково через цей демографічний спад, про який говорила Лілія Михайлівна. Ми продовжили набір до 1 жовтня, тому теж остаточні дані і результати ми будемо мати, ну, 1 жовтня ми вже будемо мати.

Єдине, на що я хотів звернути увагу. Де виникли питання і проблеми, які далі виникають, ще не розв'язані. Сьогодні ми мали розмову в Міністерстві фінансів. Це пов'язано з замовленням на молодших спеціалістів, які готуються в системі професійної освіти. Тобто право мають понад сто, але реально реалізують це право десь 70 училищ.

Справа в тому, що в Бюджетному кодексі сказано, що регіональне замовлення іде лише на підготовку робітничих професій, а молодший спеціаліст там не вказаний. 19 областей на свій страх і ризик фінансують, безумовно, молодшого спеціаліста, бо, по-перше, вони вже були набрані треба було продовжити, і вони зробили набір. Але, скажімо, 3 області, Житомирська, набрали групу 40 чоловік, Київська – 105, Луганська – 146. Є діти, які готові навчатися на молодшого спеціаліста, але органи фінансового управління у зв'язку з тим, що це суперечить Бюджетному кодексу, і зрештою вони є праві, вони не відкривають фінансування. І оце питання… Попри те, я кажу, що 19 інших на свій страх і ризик, вони фінансують, і цих проблем немає. І в нас зараз навчається, 3 тисячі 600 учнів вступило на молодшого спеціаліста в Україні. Це не є така велика сума. А отих, які от чекають на наше рішення, 291.

Оце я би хотів зазначити, що є ця проблема, яка на сьогодні є нерозв'язана. Ми вже говорили, і була нарада в Міністерстві фінансів, де були начальники фінансових… директори департаментів фінансових управлінь в Мінфіні. Ми говорили, ми підготували листа, що ми даємо лист, но лист, як ви знаєте, не є сильніший Бюджетного кодексу. Ці зміни в Бюджетному кодексі з Міністерством фінансів домовлені не будуть на 18 рік, але на 17 рік от є така проблема, яку я хотів шановним народним депутатам означити. Це потрібно міняти Бюджетний кодекс, проводити зміни, і тоді це буде знято. Це є питання. Все решта зрештою по професійно-технічній освіті.

Якщо є питання, я готовий відповісти.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Так, шановні колеги, чи є питання по професійно-технічній освіті?

Я хтіла б зауважити, що в проекті рішення комітету ми прочитали рекомендації Кабінету Міністрів і Міністерства освіти щодо, наприклад, субвенції на підготовку робітничих кадрів, якої зараз не існує, згідно з Бюджетним кодексом. Зараз от Павло Кузьмович озвучив ще одну проблему, яку треба внести до Бюджетного кодексу. Це є питання законодавства. І ми будемо вдячні, якщо народні депутати внесуть ці зміни до Бюджетного кодексу, а не будемо чекати невідомо якої нагоди. Ви прекрасно знаєте, що зараз ми маємо в Бюджетному кодексі чітку зрозумілу субвенцію на загальносередню освіту і загальнодержавну програму. І коли нам в рекомендаціях пишуть, зробити субвенцію на підготовку робітничих кадрів, то треба розуміти, що це є питання Бюджетного кодексу. І це є питання також пов'язане з фінансовою децентралізацією. Тому що так само частина…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розподілена.

ГРИНЕВИЧ Л.М. …Податковий кодекс, він згармонізований відповідно з Бюджетним кодексом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У мене ще одне питання, Лілія Михайлівна. Я просто по ходу. Ні, ні, ні, я все знаю. Лілія Михайлівна, все під контролем.

Ще питання таке. Оскільки ми тільки отримали рішення Ради ректорів, я думаю, що ви з ним знайомі. Ви як до нього відноситеся для того, щоб ми також його врахували при…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ми його ще не бачили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ага. Добре. Нічого страшного. Як ми домовляємося? Якщо колеги, члену комітету, будуть не заперечувати, ми цей як підсумкове рішення приймати, я пропоную не приймати рішення. Відпрацювати ще три тижні, а 4 жовтня вже після обговорення, після результатів, які ми побачимо, да, опрацюємо, і 4 жовтня приймемо кінцеве рішення. Це буде збалансоване рішення. Бо я вважаю, що ми повинні також зробити одобрямс або з якимись зауваженнями проект умов прийому. Я думаю, що позиція комітету тут повинна також бути, щоб люди знали, що комітет приймав участь в формуванні, були дискусії і так далі, але на комітеті ми це розглянули і проголосували. Це буде нормально. Щоб після цього не відбувалися баталії, які нікому там не потрібні. Ми повинні виходити з узгодженими позиціями. Приймається така позиція?

Так, Лілія Михайлівна, хто ще? А, Єгор, так Єгор може виступити як один з експертів в рамках вже обговорення.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Він же не висловлює позицію міністерства.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ми готові, ми готові від міністерства…

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми сейчас… Лілія Михайлівна, зараз ми все це зробимо. У нас є виступаючі.

Я запрошую до слова, які записались, Ніколаєнка Станіслава Миколайовича. Ви планували? Будь ласка.

А зараз же буде указ Президента. Все, тільки ж… мікрофони.

НІКОЛАЄНКО С.М. Вітаю, бажаю всім успіхів. Вчора на Раді ректорів ретельно, більше двох з половиною годин, йшла дискусія, і ви сказали, що є

рішення. Ми знайшли там багато питань консенсусних. Єдине тільки скажу, я про це говорив і зараз наголошую, що нам потрібно сьогодні, щоб при формуванні бюджету 2018 року ми звернули увагу на формування державного замовлення.

Тому що, знаєте, правила прийому можуть бути золоті. Але, якщо ми по Закону "Про вищу освіту" не додаємо 20-30 тисяч держзамовлення, то міністр не прийме тих дітей із 300 балами, якщо навіть 200 у них єсть. Ну, не вистачає там державного замовлення, навіть по всім розрахункам ми не дотягнули до двох норм: і 72 статті Закону "Про вищу освіту" і таке інше. Тому що повинно бути не менше 51 відсотка від випускників 11 класу, і 180 – на 10 тисяч, і переводи там показують, що є проблема. І правила прийому, там вони тоді вже по-іншому корелюються.

Що стосується взагалі вступної кампанії, то я думаю, що ми її не повинні перебільшувати її значення, тому що це тільки альфа, а ще є інші важливі чинники діяльності університетів. А інші важливі чинники – це якість освітнього процесу, це матеріально-технічна база, це мотивація викладачів, це мотивація студентів, це зміст освіти і таке інше. Це надзвичайно гострі питання, і ми про них менше сьогодні говоримо.

От, наприклад, якщо подивитися на кінець цього року, то буде величезний дефіцит по всім університетам. Це комунальні послуги. Тому що практично ми, от наприклад, я знаю два десятки аграрних університетів, асоціація, яку я очолюю, у них там вересень, а далі вже немає тепла, води, світла і так далі, так ділі. Наступне. Тому що і закладалось десь 35, там, чи скільки відсотків.

Що стосується питань, пов’язаних із заробітною платою, у нас з 1 вересня перегляд іде. В бюджеті також це не закладалося, отже треба закладати, не було цього в бюджеті. Тому ми просили б сьогодні комітет і наше міністерство, ми вже говорили про це, щоб ініціювали якісь зміни, щоб ми ж кінець року закінчили, щоб ми ж не закінчили з 1 листопада, чи там з 15 листопада "закрили все на клямку" і розійшлися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комуналка мається на увазі?

НІКОЛАЄНКО С.М. Комуналка. Але, Олександр Володимирович, і заробітна плата в бюджеті не закладалася, ріст на один розряд, це ж не…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошу, тут якраз питання більш до міністра…

НІКОЛАЄНКО С.М. Ну, так це відомо, я не думаю, що це ж невідомі… Але це ж не міністерство вирішить, це питання змін бюджету, це рішення…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станіслав Миколайович, але була розмова з Прем'єр-міністром. Він чітко пообіцяв, от просто особисто пообіцяв, що у вересні буде перегляд, бо буде перевищення…

НІКОЛАЄНКО С.М. Ну без вас, це ж не освятиться?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я знаю…

НІКОЛАЄНКО С.М. Це виключно ваше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю, без нашої спільної позиції з міністерством це не зв'яжеться. І він пообіцяв, що ті кошти, які були не додані в червні і в липні…

НІКОЛАЄНКО С.М. І коледжам, і університетам…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони повинні бути закладені уже не 6600, а там буде, який там, 7700, наприклад, який буде розглядатись у вересні. Ці обіцянки є, і я думаю, що вони будуть виконані.

НІКОЛАЄНКО С.М. І буквально на завершення. От репліка щодо розміру плати за навчання. От в університеті ми за три роки збільшили її практично в два рази. Хоча рівень інфляції був менший, і ми розуміємо, що виходу немає, але і сьогодні, Олександр Володимирович, ми не дійшли до того затрат.

Тому, от дивіться, ми вчителю дали три мінімуми. Це скільки там – 7 тисяч десь, так? Як? Так от я задаю питання: вчитель сьогодні видасть 45 тисяч за юриста в університеті Шевченка, заплатить при такій зарплаті? Тому це потрібно внормувати, якісь індикативні ціни дати. Але, якщо сьогодні сказати, то ми просто обезлюднимося, зупинимося, за рахунок цього хоч ми комунальні проплачуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станіславе Миколайовичу, але ви повинні врахувати наступну річ. Дуже велика кількість дітей, на жаль, поступає на фейкові спеціальності.

НІКОЛАЄНКО С.М. Ну, це є питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Послухайте, у мене є конкретні факти, ви ж знаєте, да, я працював. Я прекрасно, чудово знаю, як в дитячих садочках все це працює, як платять там, умовно кажучи, по 200-300 доларів, після цього реально навчального процесу нема. І в результаті вони забирають же ж ваш контингент.

НІКОЛАЄНКО С.М. Ну, я дивуюся. Ні, я знаю. Я дивуюсь, наприклад, коли, ну, наприклад, у нас плата ветеринара мінімальна, це 21 тисяча,

ветеринарного лікаря, з них там дві третини – це сільські діти. Поряд університет, скажімо, єсть, де 8 тисяч. Я не знаю, як вони можуть за 8 тисяч навчати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, так ми про…

НІКОЛАЄНКО С.М. Тому якусь розстановку і надо зробити, але рекомендаційно…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Станіслав, от так вони у вас взяли і забрали ваш контингент. Станіслав Миколайович, послухайте…

НІКОЛАЄНКО С.М. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це дуже важлива річ. Якщо ми приймемо це рішення, не адміністративне, не через рішення міністра або якогось чиновника буде вирішуватись, що ми закриваємо, що ми відкриваємо, а буде врегульовано через самоорганізацію відповідний ринок якісних освітніх послуг. Бо не можна за 8 тисяч гривень надавати якісну освіту.

Тому, Станіслав Миколайович, ми частину контингенту, який сьогодні йде на фейкові спеціальності і виші, вони перейдуть в ті виші, де буде якісна освіта.

НІКОЛАЄНКО С.М. І саме на завершення я хотів би сказати ще про одне. В мене єсть переконливе прохання до Лілії Михайлівни, до вас, давайте ми Закон про освіту вищу, зокрема що стосується, гарна норма пішла – дослідницькі університети, введемо цю норму. Хай ми там не будемо фінансувати, що написано, але багато норм не потребують додаткового фінансування. Наприклад, це питання співвідношення бакалавр – магістр, помните, ми розглядали з вами? Тобто у нас можна визначитися їх є там

скільки у галузі? 5, 7, 9 може бути базових університетів. І відроджувати, тому що, ну, ми ж з вами дискутували, пам'ятаєте, з цими формулами. І коли, скажімо, ти дивишся, що в тебе тридцять докторів наук, скажімо, п'ять мільйонів госпрозрахункових науково-дослідницьких тем на цьому факультеті, поряд такий самий факультет, і в нас однакове держзамовлення на магістра, ну, неправильно. Тому що тут потрібно підтримувати ці базові університети як точки зросту, де інформаційні єсть технології, де єсть біотехнології, десь педагогіка і так далі.

І ще насамкінець, вітаю всіх з прийняттям нового закону. Хочу сказати, що це гарний закон, але роботи, щоб його реалізувати скільки прийдеться, бо у нього куча всяких проблем поставлено. Тому вітаю і бажаю успіхів, а ми будемо допомагати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова Болюбаша Ярослава Яковича, вченого секретаря спілки ректорів вищих навчальних закладів України. Будь ласка, Ярослав Якович.

Пане Єгоре, ви будете наприкінці, ви вже почуєте всіх, я думаю, що…

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, я вам все нормально.

БОЛЮБАШ Я.Я. Дякую, Олександр Володимирович.

Шановна Лілія Михайлівна, шановні народні депутати, члени! Вчора на засіданні спілки ректорів розглядалось питання, була і підготовка дуже напружена, сам процес пройшов більш мирно. Леонід Васильович просив вибачення, що не зміг, тому що там накладні всякі, міжнародні зустрічі. Ми свої пропозиції подали, є вони в листі, вони Юрієм Михайловичем озвучувались, Олегом Ігоревичем, я не буду вас затримувати, вашу увагу.

Міністерству освіти ми подамо більш детально, оскільки йде мова про пропозиції щодо внесення змін до умов прийому, це можливо буде завтра-післязавтра. Я єдине, на чому хотів би наголосити, слухаючи в тому числі і вчорашній, і нинішній лист.

Лілія Михайлівна, дуже вдячний вам за те, що в своєму листі наполягли на тому, що має бути єдиний перелік конкурсних предметів на конкретну спеціальність. Дуже прикро, що ваш попередник в рамках автономії ліквідував це. Адже з трудом це єдиний перелік конкурсних предметів запроваджувався, я вже не пам'ятаю, який це рік, але ще три міністри тому, при Івану Олександровичу Вакарчуку.

Що це дає, наголошую для всіх. Перше, це полегшує вибір дитині, бо вона знає, що на таку-то спеціальність такі-то предмети. Друге, це нам дає можливість розв'язувати державну політику про забуті предмети: фізика, хімія, біологія. І йшла ще географія, але вона мало застосовується як конкурсний предмет.

Наступне, шановні колеги, ні в якому разі не можна допускати, що різні умови вступу на платне, безплатне, заочне. Студент поступає на програму. А вже чи за власні, чи за державні кошти, денно, заочно – різниці немає. Для чого створювати різні умови? А потім піде… Це що інший диплом буде? Іншого диплома не треба, бо мова іде про використання диплому не тільки у нас в країні, а за рубежем, а за рубежем дуже ретельно оцінюють. І буде вердикт підписаний під дипломом вищої освіти. Іде шалена конкуренція між документами про вищу освіту між вищою освітою різних країн. Ні в якому разі цього не можна допускати. Станіслав Миколайович каже, що вчителька не назбирає 45 тисяч. А нащо їх збирати, дитині треба вчитися.

Я приведу приклад, Колись це була дискусія, вже Станіслав Миколайович не був на телебаченні, після міністра… були на телебаченні і заявляли, що при радянській владі освіта вища була безплатна. Так я, шановні колеги, пам'ятаю, що ці показники: при радянській владі на 100 випускників середньої школи було 20-22 місця на нинішнього бакалавра.

Скільки цього… ми в один період досягли 40,1, коли був малий випуск, було 55,5 місць на 100 випускників. Зараз я цього року не знаю. Це дуже хороший показник. Тому що тоді можна опонентам закинути. Не зменшилося держзамовлення. На 100 випускників як було, так і припадає, а може і зросло.

_____. 41 відсоток.

БОЛЮБАШ Я.Я. 41 відсоток. Так ви ж порівняйте, майже вдвічі. Отже…

_____. …чи захищаєш кого? Що ти несеш, Ярослав?

БОЛЮБАШ Я.Я. Я не несу, я кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, стоп. Стоп.

(Шум у залі)

БОЛЮБАШ Я.Я. Я…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги!

(Загальна дискусія)

_____. Так він говорить отсєбятіну, так ж не було.

БОЛЮБАШ Я.Я. Тепер, шановні колеги, іде мова не про міністерство, іде мова про освіту, про освіту. І вона повинна здобуватися на загальних умовах і на рівних умовах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я перепрошую. Давайте, кожна людина має право виступити…

_____. Він виступає від Ради ректорів, говорить того, чого не було.

_____. Ну навіщо від Ради ректорів нести те, що…

БОЛЮБАШ Я.Я. Я привів приклад, що кілька років тому. Це ж не йшла мова про Раду ректорів. А вчора однозначно прийшли до того…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станіслав Миколайович, от дивіться, я ж не надавав Болюбашу Ярославу Яковичу слово від Ради директорів, я йому надав як вченому секретарю спілки ректорів вищих навчальних закладів. Тобто хочу ще раз просто нагадати, офіційний лист за підписом Леоніда Васильовича Губерського він тут, а виступ Ярослава Яковича, він виступає як вчений секретар спілки. Все. Давайте ми… Ну, послухайте…

БОЛЮБАШ Я.Я. Єдине, що було від мене – це те, що я привів, що було за радянських часів. Ну я пам'ятаю і даю можливість порівняти, і не захищаю я ні міністерство, ні когось іншого. Іде мова про захист системи вищої освіти України.

_____. *(Не чути)*

БОЛЮБАШ Я.Я. Відсоток цей стоїть, але чи він є той, що все охоплює чи ні, відсоток стоїть, але чи все… А тепер собі уявіть…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, якщо порахувати.

БОЛЮБАШ Я.Я. А тепер уявіть собі, що дитина не здатна засвоювати на високому рівні середню школу. Як вона тоді буде вищу освіту

засвоювати? Значить, тоді вища освіта не вища. Ми сидимо тут для того, щоби тримати марку і тримати стандарти. Загалом зміни треба, звичайно, вносити. І чи вступна кампанія була легка, чи важка, а вона щороку непроста, особливо коли експериментується щось або реалізується на першому етапі. Оскільки програмний це не був експеримент, це була реалізація. І коли ми ЄДЕБО взагалі запроваджували, були складнощі, і коли тестування запроваджували, були складнощі і також йшла боротьба, як бути, дляв сіх чи не для всіх, зробили пом'якшення для заочних і тих, хто закінчив до 2008 року, було, певно, йшли назустріч. Воно всяке нове є непросте, але звісно, ми повинні знати одне, що вища освіта є вища освіта.

І вчора Юрій Михайлович приводив дані, відомі вони мені особисто, що в Європі після середньої школи 40, максимум 50 відсотків йдуть і здобувають вищу освіту…

_____. *(Не чути*)

БОЛЮБАШ Я.Я. Правильно. А з іншого боку, в Японії до 80 відсотків осіб мають вищу освіту. Але тепер давайте заглянемо, там бакалаврат є трирічний, а не всі чотирирічні. Звісно, тут завдання треба нам переглядати, і це правильно…

Стосовно сільських дітей. Звісно, там треба підвищувати коефіцієнт. Ці діти непросте. І тут дві ідеології: перше – створити їм умови, а друге – їх заманити на аграрні спеціальності. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярославе Яковичу, у мене до вас питання от головне. Ми, от на мій погляд, живемо в умовах міфу про те, що вступ і отримання диплому – це одне і теж. Послухайте, ну це за радянських часів було зрозуміло: 100 поступило і 100 потрібно було отримати дипломи, бо інакше… *(Шум у залі)* Я навчався за радянських часів, я пам'ятаю, що відрахування будь-якого

студента – це був великий скандал, навіть ректори розглядались на бюро обкому партії щодо того, скільки дітей відраховувалось. Ну послухайте, я ж не прийшов з якихось… Це є проблема.

Хочу сказати наступне. От у мене колись була дуже цікава розмова з паном Квітом. От дивіться, я хочу, наприклад, ну захотів отримати, наприклад, бакалавра з економіки, ну наприклад. Не диплом, а хочу долучитись до освітньої програми, я її хочу купити. Я прийшов, мені кажуть: шановний, при всій повазі до тебе – ЗНО. Я кажу: да не хочу я здавати ЗНО і мені диплом не потрібен, я просто хочу пройти, все це прослухати і взагалі я не хочу отримувати диплом. Бо що таке отримання диплома? Необхідна умова – вступ; друге – виконання навчального плану, здача всіх заліків, екзаменів, державного екзамену і тоді ти отримаєш диплом. Тобто ми повинні розрізняти вступ від навчання, а навчання від отримання диплому, тоді не буде виникати таких колізій.

Шановні колеги, на мій погляд, неможна жити в умовах… ми ж однією ногою продовжуємо стояти в радянському часі, коли вступ і отримання диплому – це було практично одне і теж. Все, змінились ці речі. І на мій погляд, я не можу таку позицію… Бо ми фактично закриваємо доступ будь-якій людині, доступ до того, щоб бути в середовищі відповідному.

Да, будь ласка, Олексій Олексійович.

СКРИПНИК О.О. Я, в принципі, не збирався прореагувати, але я закінчив вуз в радянський час, і в нас залишалася половина від того, що поступало.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В Баумані також було так же, бо це було…

СКРИПНИК О.О. От, і це Львівська політехніка, я не можу сказати, що у нас був найкращий, хто поступав. Але я би хотів просто декілька речей.

Я вважаю, що ми тим, що у нас поступає 80 процентів у вузи, абсолютно нівелюємо вищу освіту як таку. Ми мусимо не забувати про нормальний розподіл інтелекту, і нікуди він не дівся, і про кількість дітей, які мають здібності до того, щоб поступати, які не мають. Тим, що ми просто робимо, поступає той, хто хоче, ми тим самим, вибачте, наші вузи по рейтингу світовому знаходяться явно не в 500 найкращих вузах, а може, навіть явно не в 10 тисяч найкращих вузах світу. Давайте не будемо собі брехати, а дивитися реально картину. І ми явно не Японія, вибачте, будь ласка, по рівню вузів, які ми маємо.

Я абсолютно підтримую виступ секретаря вищого… Я, чесно кажучи, очікував, що у нас просто там все так затхло, і що ми далі йдемо на те, щоби збільшувати кількість вузів, попри то все, що нам нужно, треба їх різко зменшувати. І за рахунок економії зарплат давати більшу зарплату викладачам, тому що те, що зараз отримують викладачі, це є просто, ну, не піддається ніякій критиці. Якщо середню школу ми зобов'язані, це правильно, згідно Конституції давати дітям всім освіту, то вузи, ми не зобов'язані цього робити. І та норма 50 процентів, а в результаті з приватними 80 процентів, ми просто зневілювали поняття вищої освіти. А потім ми маємо, що на заправках працюють діти, які закінчили екологію там або ще щось. Такого є повно, нікуди ми від того… І стіни штукатурять люди з вищою освітою і так дальше, тому що… Ми маємо те, що маємо, просто ми собі брешемо і продовжуємо брехати. Хочемо, давайте продовжувати далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович, тоді питання. Скажіть, будь ласка, у вас є алгоритм, кого закриваємо, що закриваємо, от ваш алгоритм. Чи знову прийде чиновник, який буде вирішувати одноосібно адміністративно це питання?

СКРИПНИК О.О. Олександр Володимирович, спочатку чиновник вирішував, що відкриваємо, вибачте, тут спочатку була інша ситуація, ми

понавідкривали, так. І тепер ми ще забуваємо, ми забуваємо про ситуацію демографічну, яка є в Україні, про яку Лілія Михайлівна говорила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович, я про конкретний алгоритм питаю. У вас є конкретний алгоритм, завдяки якому ми зможемо зараз позакривати виші, технікуми, коледжі? Ті чи інші спеціальності.

СКРИПНИК О.О. У мене є конкретний алгоритм, але я боюся, що він вам не сподобається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені, та…

СКРИПНИК О.О. Він дуже простий. Якщо у нас є ЗНО, у нас по деяких речах, особливо по медичних, ми там зараз крок вводимо, інші речі про тестування. Я думаю, що деякі речі такі були б потрібні на випуску, особливо там, де йде держзамовлення, держава платить. А давайте перевіримо бакалаврів, наскільки вони здатні здати, наприклад, вищу математику. Дуже простий тест по інженерній спеціальності. Причому не треба нічого складного, там, просто про прості речі з точки зору вищої математики здати, чи вони здатні. А потім в залежності від того, які вузи що здали, позакривати ті, хто не змогли здати і все. Дуже простий алгоритм, немає нічого страшного і не буде. Побачите рівень, реальний рівень вищої освіти. Так, як ми зараз бачимо реальний рівень медичної вищої освіти в Україні, який відсутній. Все дуже просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович.

_____. *(Не чути)*

СКРИПНИК О.О. З задоволенням. Ми як в цирку виступаємо.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Стоп, шановні колеги, стоп.

СКРИПНИК О.О. Я приношу вибачення за свій вислів.

_____. Вибачте і ви мене, але так же ж не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги!

_____. *(Не чути)*

ЛИТВИН В.М. Тому що це ж не Олексій, наш колега обрав у Верховну Раду, це ж ми з вами всі разом… *(Не чути)*

_____. Володимир Михайлович, ну не можна ображати ректорів, якщо…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович, я хочу вам нагадати вчора була спеціальна моя стаття в "Голосі України". Прочитайте, там алгоритм, до речі, є, який використовує не адміністративні форми вирішення, хто повинен закриватись, там чітко виписаний алгоритм, завдяки вимірюванням ми можемо це робити.

Добре, шановні колеги…

СКРИПНИК О.О. Ви розумієте, я, дозвольте, я ще одне. Є дослідження, яке показує, що у нас, на жаль, якщо говорити реалістично на всю країну, є 100 нормальних кафедр і 20 нормальних вузів. Це є ті речі, вибачте, це оце є та ситуація, яка є. Ми далі можемо собі розказувати ілюзії, так безперечно

треба підвищувати, але якщо ми всім сестрам по серьгам, якщо ми розмазуємо ті бюджетні кошти, які в нас є, по великій тарілці, то, може, треба просто тарілку скоротити вибачте. Бо інакше воно не виходить, тому що ті речі, ті зарплати, які в нас є у вищих учбових закладах, вони не відповідають рівню спеціалістів, які можна було, ви самі прекрасно це знаєте. Якщо ми будемо далі жити собі в ілюзіях, о'кей, давайте продовжувати, це дуже класна річ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович, я вам як бізнесмену хочу просто нагадати одну формулу: не бойся больших расходов, бойся маленьких приходов. Тому от Сполучені Штати якраз працюють так: вони не кажуть, чому у нас така велика кількість університетів – найбільша кількість університетів. Там, де я проходив стажування, я хочу сказати, на Спокан, є таке місце, 450 тисяч людей – 16 університетів. Але вони залучають іноземних студентів і так далі, розвивають базу і таке інше. Тому скорочення в умовах того, що ми хочемо підтримати розвиток інноваційного капіталу тут, це не шлях для України. Ну, добре…

СКРИПНИК О.О. Олександр Володимирович, є Ліга плюща, я боюся, що Ліга плюща бюджет має більший, ніж бюджет України, а це всього-навсього 10 вузів. Давайте… про що ми говоримо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Добре, я запрошую до слова… Шановні колеги, все. Тут народні депутати, все-все. Шановні колеги, ну, я прошу, все, закінчили, закінчили. Я використовую там свій ресурс, добре, закінчили.

Я запрошую до слова Романюка Сергія Михайловича, заступника голови Профспілки працівників освіти і науки України. Будь ласка. Тільки, будь ласка, до 3 хвилин, добре?

РОМАНЮК С.М. Дуже коротко. Дякую всім присутнім, дякую за те, що надали слово.

Перше, теза така буде, в знак перемоги по Закону "Про освіту" хочу сказати так сьогодні міністерству: не помиляється той, хто нічого не робить нового, на старих сходах ідеш легко, а по нових – можна помилятися.

Тепер те, що хотів би сказати як новації. Перше, хочу виступити сьогодні на захист вищої освіти. В нас не така уже погана вища освіта. І наших випускників за кордон беруть, вибачте, залюбки і Словакія, і Польща, і інші. Те, що в нас, можливо, трошки менше цитують, то у нас така була раніше система освіти, що наші науковці не знають іноземних мов і не пишуть статті на іноземних мовах, щоб їх цитували. Але рівень професіоналізму, який у нас сьогодні є у вищій освіті, є досить високий. І давайте не посипати себе дуже попелом.

Стосовно вступної кампанії. Лілія Михайлівна, я не критикую, я таке буквально маленьке зауваження. Були випадки, коли попередньо були бюджетні місця, діти туди подавали документи, мабуть, це той приклад, що навели, набралось тільки 5 дітей і туди бюджетних місць не попало. Можливо, для цього випадку десь треба у правилах передбачити, що якщо людина ставила перший пріоритет це місце, то тоді другий пріоритет, якщо не пішло бюджетне місце, ставити першим, ну щоб він потім в інших вузах на рівному все-таки конкурував.

Щось я так…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розхвилювався.

РОМАНЮК С.М. Да.

Стосовно кількості студентів, які мають навчатися і здобувати вищу освіту. Я такий маленький приклад зараз приведу по педагогічних університетах. Ми приймаємо студентів на бакалаврів у педагогічний університет, в магістратуру беремо вполовину. Але ми чудово розуміємо, що

вчитель може атестуватися на отримання категорії тільки той, який має вищу освіту. Для кого ми випускаємо бакалаврів з педагогічних університетів? Для кого ми випускаємо бакалаврів з педагогічного університету, якщо у нього далі немає кар'єрного зростання? *(Шум у залі)* Читайте Положення про атестацію: атестується на отримання категорії другої, першої вищої тільки людина з повною вищою освітою – магістр або спеціаліст по-старому.

Тому тут я дуже прошу, це знову ж таки, це не критика, це… ну так склалось. Тому я дуже прошу, щоб до наступного, наприклад, прийому це питання потрібно також подивитися і десь трошки щось…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Синхронізувати.

РОМАНЮК С.М. Синхронізувати, да. У нас же бакалаврів дають крім педуніверситетів ще ж педучилища, і у нас тоді получається трошки в цьому плані перекос.

До профспілки великих аж таких скарг не поступало по системі прийому, можливо тому, що все ж таки нетрудові відносини. Тому я на цьому, мабуть акуратно завершу і подякую ще раз всім. Дякую всім, і міністерству, комітету, всім депутатам Верховної Ради за те, що прийняли закон. І велике прохання. Депутати – це добре. А до голови комітету і до всього комітету: будь ласка, людей, які були задіяні в прийнятті закону, в підготовці тексту Закону про освіту, будь ласка, від імені профспілки преміюйте. Лілія Михайлівна в міністерстві також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Преміювати. Добре. В якому розмірі, будь ласка, запропонуйте.

РОМАНЮК С.М. В розмірі посадового окладу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Все, почули, почули. Дякую.

Я хочу зараз, шановні колеги, я хочу зараз запросити до слова представника Мінфіну. Будь ласка, якщо можна.

_____. Добрий день. Я кожного разу, коли в принципі приходжу на комітет і згадую ті часи, коли в нас було складно із професійною освітою, це було рік назад, і з підвищенням заробітної плати у школах. Зараз, я думаю, що такої сильної критики з приводу цього немає в адресу Міністерства фінансів, хіба що по вищій освіті. Ну по вищій освіті тут питання більш комплексне, яке потрібно вирішувати.

Професійно-технічну освіту ми намагалися повирішувати, я думаю, тут проблем немає. Тим більше, враховуючи ситуацію цього року, хочу наголосити, що освітні субвенції на сьогодні близько 7 мільярдів залишків є на місцевих бюджетах, це теж показник, який говорить про те, що кошти в місцевих бюджетах є, які можуть бути спрямовані на наступному році на оновлення матеріально-технічної бази, оскільки ці кошти залишаються на рахунках місцевих бюджетів.

Можу декілька слів сказати про бюджет 2018 року. Ми там також враховували кошти. Враховані кошти на нову українську школу близько 2-х мільярдів. Враховані кошти близько 8 мільярдів на підвищення заробітної плати вчителям, тобто там дуже є такі норми прогресивні…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це 25 відсотків.

_____. Так, 25 відсотків, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я просто хочу підкреслити, ці слова підтвердити. От там 30 хвилин тому я розмовляв з Прем'єр-міністром, він підтвердив, що як мінімум 25 відсотків на підвищення заробітної плати вчителів передбачено з 1 січня 2018 року.

_____. Вони закладені, так, вже в проектних показниках бюджету. Зрозуміло, що проектні показники бюджету ще мало хто бачив, зрозуміло це. Коли сьогодні міністр підписав проект бюджету на Кабінет Міністрів, я думаю, що завтра післязавтра вже можна говорити більш детальніше по показникам освіти. І в тому числі, якщо говорити про інклюзив, також у нас збільшені кошти, це на сьогодні близько 500 мільйонів гривень із 200. Професійно-технічна освіта, матеріальна база із 50 мільйонів виросла до 100 мільйонів. Тобто я думаю, що ми поступово намагаємося вирішувати ті питання спільно з Міністерством освіти…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але у вас немає намагання перекидувати технікуми і коледжі на місцевий бюджет?

_____. Це норма діюча Бюджетного кодексу. Це ж не в наших повноваженнях відміняти норму кодексу. Норма кодексу вступає в дію з 1 січня 2018 року, це прийнятий закон. Якщо норма ця буде відмінена з 1 січня, вони залишаться на державному бюджеті, ви ж розумієте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова президента Національної академії педнаук України Василя Григоровича Кременя. Будь ласка.

КРЕМЕНЬ В.Г. Шановний Олександр Володимирович! Шановні народні депутати, колеги! Я теж вітаю вас всіх і нас із прийняттям закону. Нам тим більше приємно, що за дорученням комітету і міністерства вчені академії брали активну участь в підготовці цього закону і доопрацюванні його.

Єдине, хочу сподіватись, що доля цієї реформи буде щасливіша, ніж попередньої. Нагадаю, що до 12-річки ми з 2001 року почали переходити, але через 9 років волюнтаристським чином було відмінено. Я думаю, що цей

перехід новий і нова реформа, вона врахувала недоліки минулого і буде більш успішною. А суспільство в більшій мірі визріло з огляду на поцінування освіти в Україні.

Тепер щодо вступної кампанії. Я теж долучаюсь до позитивної оцінки вступної кампанії, і вважаю, що методологія вступної кампанії повинна бути продовжена. Найбільше мене особисто, скажімо, тут радує, що в принципі вступна кампанії є абітурієнто-центристська. Це як продовження студента центризму і людина центризму в суспільстві. Тобто орієнтація все таки на талант на здібності, на працю абітурієнта. І я думаю, що такий підхід, врешті-решт, означає і найбільш вигідний для держави підхід, тому що держава цим самим створює умови для того, щоб кращі діти стали потім кращими професіоналами. Але при цьому, безумовно, виникають проблеми регіонального характеру, вузівського характеру, їх треба розглядати і спокійно вирішувати.

Я, наприклад, вважаю, що нинішня мережа навчальних закладів вищих – це не священна корова, все міняється і вона повинна мінятись також. Я є давній прихильник і послідовник, прихильник створення у більшості областей не просто закриття якихось університетів, а створення на базі існуючих університетів потужних національних регіональних університетів, де об'єднати всі сили, всі можливості, всі спеціальності. Ми будемо мати більш потужні кафедри, наукові школи. Будемо мати можливість варіювати між тими, кого набрати більше, а кого менше в залежності від потреб і бажань, будемо врешті-решт мати фінансову економію і таке інше. Тому по цьому шляху треба йти і треба проявляти політичну волю, політичну волю і місцевим керівникам і спілкам ректорів, і міністерству, безумовно, і всім іншим. І до того ж зовсім нерозумно, коли ми бачимо три університети в обласному центрі, всі три готують економістів. Ну, всі три готують економістів, не маючи жоден нормальний…

ГОЛОВУЮЧИЙ. І там ще приватні є.

КРЕМЕНЬ В.Г. Або ще когось, а потім ще приватні, ну будемо чесно говорити.

Я назву декілька проблем, які, по-моєму, ще не називались у контексті.

А критерії, Олександре Володимировичу, серед іншого і результати от державного замовлення і вступу вони теж один із критеріїв буде для того, щоб орієнтуватись по цих університетах.

Ніхто не говорив за наступне. Нам потрібно створити ліпші умови для експорту освітніх послуг. У нас є біля 60 тисяч студентів-іноземців, це великий плюс і фінансовий, і політичний, і вплив на інші країни. Разом з тим у ряді законодавчих актів, навіть не освітянського характеру, я 2 хвилинки, а інших, є речі, які стриножать цей процес. Ми готові надати ці пропозиції по змінах в ті чи інші законодавчі акти.

Друге. Не говорилось про пільгові категорії. В принципі, пільгові категорії – це погано, це ми визнаємо, що людина не підготовлена і може стати колись фахівцем. Я розумію, що на наступний навчальний рік ми не можемо корінні зміни здійснити, але в нас є рік, і я думаю, що ми повинні, створюючи умови прийому на цей, на наступний рік, мати на увазі і умови прийому на наступний ще далі рік і внести зміни в законодавчі акти, які визначають нерозумний пільговий режим для вступу різних категорій людей до університетів. Якщо хоче про чорнобильців потурбуватися держава, нехай вона допоможе їм матеріально, нехай вона створить умови для додаткових консультацій і таке інше, а не приймає на всі ті спеціальності, де не може людина освоїти ці спеціальності цих людей.

Третє. Третє – агарні вузи. Я вчора вніс цю пропозицію, яку Юрій Михайлович озвучив.Так, давайте ми в агарні університети введемо спеціальний коефіцієнт для випускників сільських шкіл. Скажемо, іде на агрономію людина в аграрний університет – 10 відсотків, умовно, може 8, може 9 і таке інше. І тоді ми, з одного боку, допоможемо цим дітям

вступити, а, з другого боку, у нас більше гарантій, що вони повернуться після закінчення університету.

І останнє зовсім, це…

НІКОЛАЄНКО С.М. …коефіцієнт дати необхідні для держави фіксовані місця, і сільські діти й так вступлять до…

КРЕМЕНЬ В.Г. Станіслав Миколайович, тут треба подумати, розумієте, коефіцієнт,все-таки змагальність зберігається, треба подумати.

І останнє. От співвідношення профтехосвіта – коледжі - університети. Я той був міністр, який до матюків боровся із заступником міністра економіки за державне замовлення, і державне замовлення було дуже високе. Я розумів, що в умовах того часу, коли дитина не могла влаштуватися на роботу і перебування її в університеті дешевше, ніж перебування в тюрмі, потрібно це максимум робити. Але разом з тим розумію, що ми повинні зараз і в Конституції між іншим колись, коли будемо міняти, записати, що обов'язковою є не тільки середня загальна освіта, а обов'язковою є професійна освіта. Тому що сьогодні непрофесіонал не може самореалізуватись. Але яка професійна освіта? Не тільки університетська, а й коледж, професійно-технічна освіта. І через те ми повинні тут подивитися важелі, зокрема поріг для вступників до університету. Поріг потрібно підвищувати. Той поріг, який він є, той хто переповзе через цей поріг, мені важко уявити, щоб він був успішним студентом, а неуспішний студент нам теж не потрібен.

Я дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Григорович.

Шановні колеги, є пропозиція, я надаю три хвилини ще Булгакову Валерію Андрійовичу, і після цього Єгор Стадний, і ми закінчуємо, і після цього – народні депутати. Все.

Валерій Андрійович, директор Київського коледжу будівництва, архітектури та дизайну, голова правління Асоціації працівників вищих навчальних закладів І-ІІ рівня акредитації. Будь ласка.

БУЛГАКОВ В.А. Щодо проблем прийому. В цьому році це проблема у нас була база, оператори працювали тільки вночі, можна було зайти туди. Але справились з цією проблемою. Я вдячний департаменту, що у нас не було проблем. Якщо хтось просив державне замовлення, і це чітко виконувалось.

У мене проблема із заочною формою навчання. І це не тільки. Ми бачимо, що вона знищується, по якийсь причині 5-10 років ці виробничники не здали ЗНО, і я просив би ввести фахове випробування і здавати іспит з української мови. Він не здасть, якщо він навчався в школі 10 років тому назад, а працює на виробництві, він може обіймати посаду майстра, і він не може здати ЗНО. На сьогоднішній день здають школярі це ЗНО і навчаються на заочній формі навчання, пусть так буде.

Фінансування. Тут якраз є представник фінорганів наших. Із січня місяця навчальні заклади І-ІІ рівня акредитації не мають коштів на комунальні, на інші потреби. Як нам заключити договори з комунальними службами? Зараз буде осінь-зима, у нас цих коштів немає.

Наступне. Є пільги для АТО, чорнобильців, на поселення в гуртожиток проживання безкоштовно. Де кошти брати? Хто буде платити за них? На сьогоднішній день це відсутньо. Це всі навчальні заклади, Рада директорів скинулись, що перше питання – це фінансування.

Наступне питання, от сьогодні задавали питання, що зменшується абітурієнтів. А хто робив аналіз? Ви зробіть аналіз, скільки уїхали за кордон на навчання, скільки зараз виїжджають на навчання із ІІ курсу, з ІІІ курсу, начала IV курсу і до університетів наших не йдуть. І от то якраз той процент. Ніхто ж не задає питання, а ми говоримо, що от мало народилося. Та 25-30 процентів добавте до цих, і у вас буде заповнені всі місця університетів.

Якщо ми розумно подивимося, то ми не будемо говорити, як говорять народні депутати, вони там закінчили університет, працюють на заправкі. А чому ж народні депутати не піднімають економіку, чому не працює промисловість? і ці наші випускники пішли б туди працювати. І тоді ми будемо говорити, що це буде потребність. Профсоюзи говорили про те, що їдуть за кордон. Да, їдуть за кордон, і вони там успішно працюють.

От 30 числа я буду звертатися до вас, Олександр Володимирович, з Китайської Народної Республіки приїдуть 25 навчальних закладів на Україну. Вони будуть у нас проводити отаку нараду. В Казахстані там буде міжнародна виставка, а потім з Казахстану вони приїдуть сюди, но вони приїжджають для того, щоб робити рекламу. Тільки з нашого навчального закладу уїхали туди 27 чоловік на навчання.

І давайте ми будемо робити престиж нашої нації освіти, а ми не будемо говорити, от перепалки, що не потрібна ця освіта. Ви порівняйте профтехучилища: скільки зменшується, скільки закривається. Більш стабільно навчальні заклади І, ІІ рівня акредитації, а як гриби ростуть наші університети. А де ж вони наберуть таку кількість? І правильно от сказав Василь Григорович, треба піднімати планку. Опускаєте до ста вже, гребете все, що можете, а це не потрібно робити. І якщо ми це зробимо, в нас буде і освіта, і буде прогрес наших університетів.

Я підтримую от Ніколаєнко, Куліков говорили. Да, це базові, основні наші технічні вузи, і можна зробити на їхні центри і будувати розвиток нашої освіти. Якщо подивитися на ті пропозиції, в мене багато що можна сказати. Значить, ми внесемо ці пропозиції в комітет, а 4 числа ми зробимо аналіз, чому от такий занепад іде: і прийоми, і там розвиток освіти. Там більш докладніше скажемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Валерій Андрійович, добре.

Я ще раз, я просто звертаюсь, і Лілії Михайлівни немає, але я звертаюсь до заступника міністра, Олег Юрійович і до вас. Ще раз, хочеться побачити

два роки широкого конкурсу. Хочеться побачити карту з точки зору міграції. Це не для того, щоб сказати щось погане чи ні, зрозуміти, як міграція йде між територіями, як міграція йде за кордон України. Для того, щоб зрозуміти, що відбувається з формуванням людського капіталу по Україні, бо це стратегічний ресурс. Повернути його після цього – це дуже складно.

Тому, шановні колеги, Василь Григорович, і тут я до вас звертаюсь. Філософія того, що бюджетні міста, тобто гроші йдуть за дитиною в гарний університет, пане Єгоре, і до вас звертаюсь, філософія фантастично правильна. Але, якщо вона працює і робить території неосвіченості, є питання. Можна сказати, губернатор поганий, місцева влада не доопрацьовує. Можна так сказати, але залишати так не можна, тоді потрібно вирішувати проблеми. І те, що це проблема інфраструктури, тут дуже важливо, я підтримую абсолютно філософію того, що потрібно терміново об'єднувати університети в обласних центрах. Це конкурентність… додасть конкурентності на місцях. Але для цього повинна спрацювати міністерство і використовувати в такому випадку також і адміністративні важелі. У вас є кадрова комісія, ви можете подивитись на контракт, ви можете подивитись, чи виконується контракт, чи ні. Ви можете, наприклад, побачити, що набирали 800 студентів, сьогодні – 400, то є проблема. То це ректор, а не лідер, наприклад, цього вищого навчального закладу. То є… тобто ми повинні впливати на ці процеси з будь-яких боків, оце є дуже важливим. Тобто не просто казати, ми чекаємо коштів від Кабміну. Слухайте, суспільство також не хоче фінансувати неефективну освіту, розумієте? Тобто це такий… я кажу це такий двосторонній шлях…

БУЛГАКОВ В.А. Є питання, є законопроект 6506, який вирішить судьбу фінансування. Давайте внесіть в стіни парламенти, і будуть внесені зміни в Бюджетний кодекс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Пан Єгор, будь ласка.

_____. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую…

_____. Одна секунда, питання, яке в доповнення по заробітній платі, вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, у нас ще буде 4 жовтня, от послухайте мене, буде ще 4 жовтня, шановні.

_____. Так з 1 вересня обіцяли…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію.

_____. І залишилися одні, ця ланка освіти, яка без підвищення з 1 січня – педагогічні працівники технікумів і коледжів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Послухайте, тут є міністр, і відповідно міністр вирішує це питання, подає…

_____. Так я хочу, щоб записали у рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та не буде сьогодні рішення, я ж вам підкреслив. Сьогодні я запропонував, і народні депутати підтримали ідеологію, що рішення не приймаємо, ми розглянули питання. Далі доопрацюємо, 4 жовтня і приймемо.

До речі, дуже, я думаю, буде цікаво послухати пана Єгора Стадного. Будь ласка.

СТАДНИЙ Є. Дуже дякую.

Спершу про що я буду говорити…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там мікрофон є.

СТАДНИЙ Є. Я якраз таки буду говорити про те, про що згадував пан Олександр, це міграція абітурієнтів між областями. І не лише в кількісному, але й в якісному вимірі. Далі я хотів би присвятити увагу тому, як вплинули додаткові бали і коефіцієнти. І, можливо, ще трошки, якщо час залишиться, поговорити про прохідний бар'єр, уніфіковані переліки сертифікатів і так далі.

Отже, що ми аналізували перш за все? Ми мали справу з повними статистичними базами ЄДЕБО та УЦОЯО. Саме завдяки наявності повних статистичних баз ми змогли позводити всі ці дані і, власне, представити ці результати. Я буду іти від графіка до графіка, це був бліц-аналіз, і там ще можна витягувати дуже багато висновків, але дані – це перш за все.

Отже, на першому графіку ми бачимо те, скільки абітурієнтів з кожної області, які вступили на бюджет, обрали навчальні заклади за межами цієї області. Отже, права шкала – це відсоткові, і якщо 100 відсотків, то це всі, хто походить з конкретної області і поїхали за її межі.

Наступний графік на другій сторінці – це контракт, те ж саме. Там за 100 відсотків, це контрактники, які походять з конкретної області. Як ви бачите, і бюджет, і контракт області, які є, назвемо це донорами, назвемо це донорами вступників, є Донецька… Ні, відносно, це Кіровоградська, Рівненська, Черкаська, Хмельницька та Житомирська області – 60-70 відсотків поїхали за межі цих областей. В абсолютних вимірах це інші області, це буде Донецька, Рівненська, Дніпропетровська, Полтавська, Хмельницька, Волинська, Черкаські – від 1041 людини до 1369 вступників. Можете там далі самостійно подивитися, другий – це контрактники,

тенденція, в принципі, повторюється. Є незначна різниця по кількох областях.

Для чого ми це показуємо? Зверніть увагу на Вінницьку і Чернівецьку області. Це області, які, ну, скажімо так, по своєму населенню не надто сильно, ну хіба що Вінницька, відрізняються від інших невеликих областей або ненаселених так великою кількістю людей. Треба дивитися, в чому секрет, чому Вінницька і Чернівецька області не віддають своїх вступників, а вступники цих областей, при чому Чернівці – це високий бал, вони, власне, беруть досить пристойну частку. Можливо, це досить оптимальна модель – один великий класичний університет на все місто і лише один ще медичний університет. Вінниця, тут треба згадати про перенесення донецького університету, який вніс конкурентоспроможність по суспільним і гуманітарним спеціальностям до Вінниці. До цього університет Коцюбинського не справлявся і їхали. Зараз вони вже надають перевагу місцевим закладам.

Далі давайте звернемо увагу на якісний відтік (це 3-4 графіки). Ми взяли верхні квантилі української мови ЗНО та математики по факту повторення, якісний відтік дублює кількісний. Отже, там де більше витікає, там і більше тих, хто має вищі результати ЗНО. Не буду, тому що часу дуже мало. 5 і 6 графіки спеціально…

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

СТАДНИЙ Є. 5 і 6 графіки, 5-6 сторінка – це Київ. Я спеціально хотів показати, чи стягує Київ всіх на себе, зі всіх усюд. Ну, звісно ж він стягує лише навколишні області, тому що є потужні магніти в інших частинах України, які тягнуть на себе навколо Харкова, навколо Львова, навколо Одеси, до речі, як ви бачите Дніпро як ви бачите на всіх графіках починає все більше і більше здавати. Він не є вже таким потужним магнітом, який буде

тягнути на себе. Навпаки Дніпро в абсолютних вимірах є найбільшим донором.

Одна ремарка, Київська область, якщо можливо хтось шукає, немає, тому що природно ми розуміємо, куди із Київської області все одно їдуть.

Тепер сьома сторінка, шановні колеги, будь ласка, сьомий графік. Я його спеціально зробив, тому що я хотів показати, що дискусія щодо того, що хтось із 200 балами не потрапив на державне замовлення, є не тою дискусією на яку треба звертати увагу. Так, є пане Юрію скільки їх там залишилося може до десяти, які ще не отримали своїх місць, але я просто одразу… Але, треба дивитися на те, що 25 відсотків відмінників навіть не пробували подавати до українських університетів документів. Шість тисяч осіб здали ЗНО на 180, всі ЗНО, які здавали на 180 та вище балів. Тисяча 526 осіб просто не з'явилися в базі, яка реєструє заяви, всі заяви в письмовій, електронні формі. Ми з Олегом Ігоровичем вже мали дискусію з цього приводу там можуть бути військовики. Ми справді не змогли, бо закрита інформація по Міноборoні, СБУ і МВС змогли перевірити там їх не знайшли, по Міноборoні там у них закрито, але я не думаю, на жаль, напевно, всі відмінники ломонулись до закладів, до військових закладів.

Коли ми говоримо про відтік, ми цифри про загальний відтік даємо кожного року восени, коли там у нас 60, на минулий навчальний рік 60 тисяч громадян наших навчались за кордоном. Але ось, це ключове, можна гадати, чи вони взяли перерву в навчанні, між школою і університетом, чи ще якась інша причина, так, але найсильніша, напевно, гіпотеза, що вони мали намір вступати за кордон. Так от той факт, що чверть найкращих випускників школи не обирають українські університети, він затьмарює всі ці дискусії про державне замовлення чи мережу і так далі. Це просто питання носить діагноз, мені здається. Він, до речі, зрозумілий багатьом людям. Ми вчора це опублікували, там не треба було багато висновків писати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 25 відсотків поступають…

_____. Відмінників.

СТАДНИЙ Є. 25 відсотків.

Ми не можемо стверджувати точно, ми знаємо, що вони з'явилися у вступній кампанії. Давайте розуміти, що напевно найбільш вірогідний сценарій, що найкращі не пропадають на вулицях і найкращі не гуляють там собі по туристичних маршрутах, правда?

Восьмий графік, восьма сторінка. Це дискусія про абітурієнтів з села, дуже гаряча дискусія, і також про сільський коефіцієнт. Давайте подивимося, де знаходиться основна гільйотина. Основна гільйотина зрізає випускників з села геть не на вступній кампанії. Якщо ви подивитесь, брали участь в ЗНО – 64 тисячі, подолали поріг – 54, пробували вступати – 28 тисяч. Просто 55 відсотків абітурієнтів, давайте так, випускників школи вони не йдуть, вони не доходять, можемо добавляти коефіцієнти, можна навіть гратися з їхнім розміром, про що можна пізніше буде сказати, але це не приносить, це не ……, це не приносить якихось компенсаторних заходів. Інструмент не діє. Олег Григорович говорив вчора на спілці, що, ну, ми ж не можемо розраховувати, що воно подолає кризу середньої освіти на селі, правда, сільський коефіцієнт. Але давайте подумаємо, може все ж таки повернутися до ідеї підготовчих курсів протягом року. Тому що коли писали Стратегію вищої освіти 2020, всі експерти говорили: давайте підготовчі курси, протягом року нехай підтягуються, а далі – вступають, тому що так ми підвищимо оцей… Оці 15 відсотків, які доходять, вчора на спілці теж це озвучували, то вони ж беруться саме з того, що середня освіта не дає знань, ЗНО відсікає і все, вони просто не беруть участі. Не треба коефіцієнтів, після підготовчих курсів вони всі на рівних зможуть конкурувати один з одним містяни, селяни і так далі. Просто треба ефективна модель… Очевидно, що це гуртожитки, очевидно, що це спеціальні програми підготовки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

СТАДНИЙ Є. І тут треба говорити, пане Олександре, про державне замовлення, пане Олександре, державне замовлення на доуніверситетську підготовку. Такого явища немає. Але воно мусить бути, тому що це той інструмент, який от якщо є мета з села підтягувати, якщо така мета є, можна дискутувати про мету…

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

СТАДНИЙ Є. Це є, розумієте, якщо ми серйозно говоримо, якщо це серйозна розмова, то такий коефіцієнт не допомагає. Правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А яка це розмова?

СТАДНИЙ Є. Якщо ми говоримо серйозно, то мусить бути той інструмент, який буде досягати цілі, доуніверситетська підготовка, і ми це бачимо на підготовчих курсах. Розумієте? Там, де технічні спеціальності і природничі спеціальності.

Давайте, там можна ще, до речі, про аграрні спеціальності і якісь пріоритети для вступників з села. Чи впевнені всі, хто пропонує цю модель, що аграрні спеціальності є найпопулярнішими серед вступників з села? Якщо ви подивитесь статистику, то один набір на "правознавство" більший за всі спеціальності аграрні по Україні. Якщо ми дамо туди другу по популярності ще й економіку, тобто я не впевнений, що це спрацює, знову ж таки повернення людей на село. Це ж питання до того, які умови там будуть, а не що їм забезпечили пільги при вступі. Розумієте?

Далі переходимо до того, як працювали додаткові бали, і тут досить швидко, тому що єдина мета цих графіків – це показати, що гарячість і високість градусу дискусії довкола додаткових балів абсолютно

невиправдана. Довкола олімпіадників, довкола підготовчих курсів, довкола профорієнтаційної олімпіади абсолютно невиправдана. Люди просто не розуміють, скільки людей насправді використали цей шанс. Це просто долі відсотка, це одиниці. Розумієте?

Отже, всі графіки, дев'ята, десята, одинадцята сторінка – це те, скільки подали додатковий бал, перший стовпчик, і те, скільки реально використали, для скількох він спрацював і знадобився. І це що говорить? Це говорить про те, що, з однієї сторони, інструмент можна скасовувати, бо він і так ні гаряче, ні холодно, але, з іншої сторони, а яка мета стояла інструменту? Навколо МАНівців і олімпіадників мета ж стояла популяризувати олімпіади і МАН. Правильно? Довкола підготовчих курсів мета ж стояла популяризувати підготовчі курси. Правильно? Тож якщо воно реально не дуже сильно впливає на конкурс, давайте залишати, якщо мета – популяризація підготовки, особливо інженерних спеціальностей, педагогічних.

Єдине, Олег Георгійович вже озвучував, олімпіадники. Ну, вони всі кучкуються на міжнародних відносинах. Оті всі, кому це допомогло, це 44 людини, і це все університет Шевченка. Тобто можна сказати сміливо, що весь оце от прохід до університету Шевченка, це по факту, ну, заповнили… це вже не конкурентна ситуація, коли вони всі там кучкуються, це справді треба знімати вплив на галузі "Міжнародні відносини".

12 графік, це останній серед графіків, щодо переліку предметів. Шановні колеги, подивіться, будь ласка, скільки б абітурієнтів ми просто взяли для вибору, показали. На психології, як ви знаєте, на третьому місці можна було б подавати історію України, англійську, на прикладну математику – англійську і фізику. І є біологія, там можна було виделку робити із хімії, з математики і з історії України. Так от, якби 48 людей на психології подавали би англійську, а не історію України, на мій, знаєте, аматорський розум, англійська важливіша на психології, ніж історія України, – так от вони б не пройшли.

Тобто це ще одне справді підтвердження, що треба уніфікувати перелік. Але чи треба уніфікувати коефіцієнт, я погоджуся з паном Олегом, що коефіцієнт – це стратегія, це тактика університету. Ну, хочуть вони робити наголос більше… я не знаю, чи там будуть ці треті, чи там буде скрізь географія чи іноземна мова, але хочуть вони робити на профільній математиці. О'кей, але, можливо, на програмній інженерії, може, треба трошки передати на англійську мову. Хай ці університети мають в своїх повноваженнях, справді. На цьому графіки закінчилися, про них можна довго говорити.

Я хотів би ще, якщо в мене є хоча б хвилина, сказати таку річ, про регіональний коефіцієнт. Дивіться, ми промоделювали, якщо ми, ну, як ви хочете збільшити регіональний коефіцієнт, він не дасть того результату, який на нього покладається. Виграють популярні університети. Тобто маржа, різниця дельта, вона настільки велика, що він не ліквідує її. Буде Чернівецький вигравати, буде Каразіна вигравати, буде вигравати Франка, бо якщо ви мотузку протягнете, отже, ви хочете мотузку протягувати між регіонами і Києвом, так між більшістю областей, а Мотузко буде працювати насправді між Харковом, Чернівцями, Львовом і рештою областями. Отакий буде вплив регіонального коефіцієнту, можна його ставити 1,05, можна 1,06 і так далі. Я думаю, що 1,1 викличе якийсь резонанс не здоровий.

Тому треба думати над тим, от Кропивницький, Кіровоградська область, скрізь дуже сильно програють. Я з Кіровограду походжу, буду дозволяти собі говорити не дуже приємні речі. Ці два університети… Так, з Кропивницького, народився, тоді Кіровоград. Ці два університети, вони елементарно не витримують просто-напросто. І це думка багатьох людей, які на тій промисловості, що ще є в Кропивницькому, працюють. І хочте давайте, хочте не давайте, це не дасть Кіровограду, Кропивницькому, вибачте, якихось там додаткових абітурієнтів. Бо просто з вищими балами мігрують, мігрують звідти. До речі, дуже цікаво, селяни Кіровоградської області – це єдина область, де селяни надають перевагу не Кропивницькому,

тобто не центру, вони їдуть в Черкаську область. Вони їдуть в Черкаську область.

Дуже багато можна говорити. Я ще хотів сказати про пороги. Тому що очевидно, мені здається, що ця дискусія буде в цьому році. Міністерство охорони здоров'я чомусь дуже сильно наполягає. Як би ми не старалися донести до них проблему моделі самої прохідного балу. У мене особисто не викликає сумнівів щодо розрахунку, це має бути 180, якщо думати, що має бути відмінник. Біологія – це кумулятивні знання. Вони не так, як, наприклад, в історія, я – історик, можу собі дозволити, ранній модерн пропустив, середньовіччя пропустив, XX століття надолужив. Супер і відмінник. Біологія комулятивно йде. Так от, це 180, бо там починаються відмінники, 10 балів по 12-бальній шкалі. Але в чому проблема з балами? Це недобір бюджету, це недобір грошей, розумієте. Там уже в бюджетах дірки, тут озвучили, що вже не вистачає. І, якщо ми будемо всім рівномірно робити дірки в бюджетах, всім медичним університетам, це ніякого ефекту не дасть. Зрозуміло, що мережа медичних університетів вона будувалася під модель Семашка. Я, до речі, це як історик досліджував, коли розвивався… Воно і зараз, подивіться, на Західній Україні після війни як багато зараз медичних інститутів, вони відкривались майже в кожному обласному центрі. Навіть там, де немає окремого в Ужгороді, є медичний факультет. Так от ця мережа існувала при іншій потребі. Зараз парламент розглядає медичну реформу, там геть інша мережа буде. І ця мережа медичних закладів, вона не розраховує, не співвідноситься з тою моделлю, яка пропонується.

Так от, гаразд, давайте, 180 навіть ставити. Але там мусить бути скорочення самих обсягів державного замовлення для того, щоб один бюджетник приносив не 26 тисяч мінус стипендія, а більше грошей. Тоді ми закриємо, умовно кажучи, всі набори, там де пройде вище рейтингу, а тоді так хто у хвості будуть, закриватися. Ну, очевидно, що напевно ніхто не говорить в слух, але Луганський медичний університет з його наборами, подивіться самі статистику, кого вони набирають і скільки? Напевно, це не

життєздатний заклад і інші.Тобто давайте вибирати модель таку, коли можна різати не всі університети, а з кінця відрізати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто бюджет залишається…

СТАДНИЙ Є. Концентрація мусить бути, мусить бути концентрація. Дивіться, що сталося, до речі, із широким конкурсом. В МОЗі немає людей, які розуміють модель широкого конкурсу. Кількість сумарна максимальних обсягів державного замовлення по всіх медичних університетах на 10 відсотків перевищує обсяг державного замовлення, яка ж це конкуренція? Та вони таку ж саму... вступники дали майже такий самий розподіл, як чиновник МОЗу, коли це було до широкого конкурсу. Просто такий самий, ідентичний. Саме тому треба виняток в умовах 2018 року дати стелю максимального обсягу, не відштовхуючись від 17-го, бо 17-й повторив 16-й просто-напросто, розумієте, там не було того ефекту.

І щодо таких технічних речей, воно в принципі, здається, є в рекомендаціях від комітету, монітор вступної кампанії. "Vstup.info" не виконує функцій монітору, люди не бачать загальнонаціонального рейтингу в рамках широкого конкурсу. О'кей, я вступаю на соціологію, там 300 місць, і я маю ходити по "vstup.info" в кожен університет, я не зможу, якщо я не програміст, я не стягну все. Треба загальнонаціональний рейтинг, там, де будуть всі абітурієнти в межах всієї спеціальності по країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рейтинг по спеціальності.

СТАДНИЙ Є. Рейтинг по спеціальності. Чесно кажучи, якщо не вистачить ресурсів на такий самий функціонал, як "vstup.info" дає зручний, то навіть якщо ПДФ-файл буде вивантажуватися хоча б тричі протягом вступної кампанії і вивішуватися десь на сайті, чи то міністерства, чи ще десь, де вступники можуть слідкувати за конкурсною ситуацією, то це вже

допоможе. Тому що стільки розмов "чого в мене стільки, а в конкурента стільки, я не пройшов", бо люди бачать рейтинг в університеті, але не бачать рейтинг по всій країні.

Ще… Так, я, напевно, вже перебрав час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми просто обговорювали це питання, і це все в ЄДЕБО повинні бути ……, щоб ми вводили, наприклад, по деяких ключових контекстах і отримали відповідну аналітику і це тоді би було зручно ……, і не просили би тоді там окремо зберіть для нас таку-то інформацію". Це просто як в гуглі, так? Ввів і отримав інформацію. Тобто, ми можемо це вписати, якщо, я думаю, міністерство не буде проти, ми рішення могли б вписати таке все-таки, щоб ЄДЕБО мала відповідні сервіси, які б давали…

СТАДНИЙ Є. Дивіться, і ще сервіси – це для людей, для широкого загалу, але ще сервіси для аналітиків. Тут пан Вадим Карандій є, і я хочу подякувати йому, тому що зі сторони аналітиків, тому що вже другий рік ми можемо вивантажувати з сайту УЦОЯО весь масив. Розумієте? Весь масив, який дає колосальну можливість аналізувати. Так от зі сторони ЄДЕБО просто треба ідентично зробити, бо ми брали дані на запит, це тривало два тижні і так далі, і вивантаження цих всіх речей так само б все спростило.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Дякуємо, пане Єгоре.

Шановні колеги! І так, є пропозиція. Якщо мої колеги, чи наполягають там на виступах, але є… Зараз. Є просто така пропозиція. Ми всіх послухали, ми зрозуміли, яких даних у нас ще недостатньо. Потрібно провести там тритижневу роботу секретаріату комітету для того, щоб узгодити також спільні позиції з Міністерством освіти і науки України, для того, щоб врахувати всі ці речі, і рішення, проект рішення такий видати для того, щоб він був дієвим. Не просто це була декларація якась політична "а давайте

зробимо життя ще кращим". Ні. Потрібно виписати так, щоб було зрозуміло, що ми це плануємо і разом з міністерством це точно буде зроблено для того, щоб ми могли ці параметри, ці показники відповідно контролювати. Таким чином ми могли б ці речі прописати, щось на 18-й рік, щось зараз і головне – умови прийому для того, щоб вони були збалансовані і щоб далі дискусія не мала характеру автогонії, а мала відповідний характер конструктивний для того, щоб ми це зробили і вступ на наступний рік був абсолютно нормальний. В тому числі вважаємо і по балам і для медичних вишів і так далі.

Добре, домовились. Я зараз, народні депутати, будь ласка, колеги. Олексій Олексійович.

СКРИПНИК О.О. Я, по-перше, всіх хочу привітати, власне, з законом, хоча чесно переживаю особливо за 7 статтю, тому що те формулювання, яке є, я боюсь, що Президенту прийдеться добре думати чи підписувати, чи не підписувати, наскільки воно відповідає Конституції і тому подібне. Тому тут у мене є величезне переживання, власне, за те формулювання. І шкода, що нам не вдалося те формулювання, яке було узгоджене перед тим, ввести, бо воно, з моєї точки зору, є більш адекватним, але менше з тим.

Тепер про проблеми вступної кампанії я хотів би сказати тільки декілька таких філософських речей. У своїй життєвій практиці я привик до одного дуже простого правила: що героїзм – це завжди наслідок разгильдяйства. Так от те, що було величезний героїзм при вступній кампанії – це означає, що сам процес з точки зору програмного забезпечення був зроблений неправильно, неправильно в основному з точки зору часових рамок, тобто ті часові рамки, які були, 3 місяці, ясно, що це треба було або добре подумати, а можливо знайти варіанти, як залишити старе програмне забезпечення, а нове починати розробляти у вересня. Тому що те, що сталося, воно, грубо кажучи, мало статися. На жаль, у нас в країні це вже було не

перший раз, і ми фактично підважуємо результати правильних речей тим,що електронні системи працюють неправильно.

Зараз, я сподіваюся і я дуже радий, Лілія Михайлівна, що, власне, є комісія, яка розбереться. Я буду настоювати на тому, щоби знайти київських незалежних компаній, серйозних компаній, які би провели аудит того програмного забезпечення, що є. Тому що в мене особисто є великі сумніви, що в середині програмного забезпечення написано правильно. Я буду дуже радий, якщо ці сумніви в мене в результаті незалежного аудиту розвіються. Тому що ціна даних і ціна вступної кампанії є занадто високою, щоб ми могли собі дозволяти більше подібні речі, подібні речі робити.

І ще одне, ото, що ефект, те, що каже Єгор Стадний, я думаю, що нам потрібний дуже серйозний аналіз в подальшому. Тому що я так само переживаю, Єгор, тому що тут деякі речі, мені здається, що тут є ложні кореляції, якщо говорити математично, да, тому що багато впливів. Там останні графіки, вони пов'язані з тим, що гарні діти вчаться гарно на всьому, тому їм заміни цих не дуже сильно заважає. Але з точки зору впливів, і що робити, які регіональні коефіцієнти для того, щоби забирати популізм, нам потрібні нормальні моделі з тим, щоб думати, яким чином розвивати вищу освіту.

І ще раз, ці результати показують про те, що говорю, що в першу чергу ми повинні дбати про якість вищих учбових закладів, а, яка в тому числі вимірюється, які гроші платяться викладачам, і скільки тих учбових закладів. Якщо дуже велика кількість, вона приводить до суттєво зниження, суттєвого зниження якості тих випускників, які ми отримуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Олексійович.

Ви як? Тарас Дмитрович. Да, будь ласка.

КРЕМІНЬ Т.Д. Дякую. Я буду дуже коротко за браком часу, бо в нас насправді дуже багато запитань. На чому хотів би зупинити свою увагу?

Сьогодні було опубліковано світовий рейтинг університетів. Я думаю, що це один із показників того, як працює система вищої освіти різних, в різних державах. Зрозуміло, що сьогодні не час і не місце для аналізу, які посіли наші українські університети там, але неодноразові спроби української держави допомогти системі вищої освіти підвищити свій міжнародний рівень все-таки все ще триває. І хочеться вірити, що він колись досягне відповідної уваги не тільки обсягами фінансування, але й справді професійної уваги до її окремих болючих проблем.

Перше, на чому я хотів би зупинити свою увагу, дискусія триває і стосовно моделі фінансування не тільки освіти, але й вищої освіти. І я думаю, що недостатньо нам і парламентських слухань, зрозуміло, нам так само треба залучати до цієї тісної роботи не тільки академічні установи, можливо, неурядові організації, громадські організації, нам треба навчитись ефективно використовувати бюджетні кошти і, зрозуміло, навчити вищі навчальні заклади бути ефективними – це якщо посилатися на прислів'я американське.

Друге. Я підтримую ідею Станіслава Миколайовича в тому, що повинні бути чіткі і зрозумілі виміри ефективності діяльності вищих навчальних закладів, можливо, це рівень науково-дослідницької діяльності, можливо, якісь інші, але повинні бути чіткі і зрозумілі пріоритети, чому зрештою одні навчальні заклади отримують одні обсяги державного замовлення, інші отримують абсолютно інші.

Третє питання. Регіональні коефіцієнти в зарахуванні дітей на навчання – це одне. Але я вважаю, що ідея регіональних коефіцієнтів у визначенні вартості навчання для вступників для ВНЗ, так само повинні мати місце. Я думаю, що практика, яка є в багатьох країнах світу, коли студент за місцем проживання сплачує менше до свого регіонального вищого навчального закладу і тим самим має відповідні додаткові гарантії і гарантується право здобуття першого робочого місця в регіоні – це абсолютно нормально. Бо, наприклад, якщо подивитися, на превеликий жаль немає в мене такого

аналізу, скільки студентів вищих навчальних закладів, наприклад в Кіровоградській області, або Миколаївській, або в Херсонській, які навчалися за державною формою навчання, за бюджетні кошти, скільки з них працевлаштувалося до державних установ, зокрема. Зрозуміло, що немає елементу відпрацювання, але треба розуміти, наскільки ефективно ми використовуємо ті кошти і наскільки ефективно студенти, які здобувають вищу освіту, можуть бути корисними для української держави. На превеликий жаль, є відтік не тільки серед випускників шкіл, але й відтік серед випускників вищих навчальних закладів.

Потім, я вважаю, що не можна говорити про ефективність діяльності ВНЗ без аналізу вартості навчання за однаковими спеціальностями у державних вищих навчальних закладах, зокрема в одному й тому самому регіоні. Я знаю точно, що однакові спеціальності в Миколаївській області, візьмімо там Чорноморський національний університет, Миколаївський національний університет, Миколаївський національний аграрний університет. Всюди є економіка, всюди різна вартість і всюди різні обсяги державного замовлення. Виживають, зрозуміло, як можуть, у когось це виходить краще, а в когось, як…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виживають, а не навчають.

КРЕМІНЬ Т.Д. Да-да-да, але питання виживання, я думаю, тут некоректне. Тут питання ефективності, в тому числі не тільки керівників вищих навчальних закладів, але й моделі фінансування таких навчальних закладів.

Дуже слушна ідея стосовно того, що нам не вистачає, можливо, я не володію повною інформацією, державного рейтингу, можливо, від Міністерства освіти і науки вищих навчальних закладів. Це, в першу чергу, повинна бути професійна фахова оцінка діяльності університетів, яка повинна бути не тільки інструментом вимірювання надання освітніх послуг,

але й стати таким своєрідним непрямим елементом відкритої, публічної привабливості вищих навчальних закладів. Бо зрештою відтік з півдня до центру, до столичних університетів відбувається, в тому числі через величезну пропаганду і неспівмірні обсяги фінансування окремих національних університетів: чи то київських, чи то львівських, чи то харківських.

Потім, я вважаю, що повинне бути міжнародне рейтингування українських ВНЗ, принаймні хоча б там в контексті материкових університетів, там європейських хоча б якихсь. Потім, я вважаю, що ми свідомо очевидно упускаємо динаміку вступу не тільки молоді сільської місцевості або з периферії, але рівень вступу іноземних студентів до вищих навчальних закладів. Ми повинні розуміти, що це не тільки додаткові кошти, це не тільки виконання наших міжнародних зобов'язань, це, з іншого боку, це пропаганда української освіти в світі, це пропаганда України в світі і по суті це інвестування в гарантії, які ми можемо отримати.

От я візьму для порівняння. Якщо ви знаєте, місяць тому представники Національного авіаційного університету на запрошення свого колишнього випускника відвідали штаб-квартиру Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО), Випускник Олумуіва Бенард Аліу. До чого я це веду? Україна, на превеликий жаль, не має свого представника в ІКАО, в Міжнародній організації цивільної авіації тому по суті питання повітряних сполучень над Кримом і Донецькою і Луганською областю у нас не вирішено тому що протягом року не підписуються документи на найвищому українському рівні. Ці і багато інших прикладів якраз говорять про те, що є можливості, є потреби, але справді треба працювати над багатьма такими досить важливими стратегічними питаннями. Але я думаю, що цю дискусію ми продовжимо вже наступного засідання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарас Дмитрович.

Володимир Михайлович, шановні колеги, тоді є пропозиція прийняти рішення "до відома" і продовжувати розгляд цього питання 4 жовтня 2017 року. Лілія Михайлівна, я думаю, ви не заперечуєте, бо важливе питання, дуже багато речей залишилось поза цим. І я думаю, що, пан Єгор, ще будуть відповідні матеріали з уточненнями, з питаннями, які ставили і народні депутати, і колеги.

Шановні колеги, я ще раз хочу подякувати, у нас це унікальний момент як і вчора, дві з половиною години ми це розглядали, але я вам скажу таку річ, це вперше і я тут дякую співпраці з міністерством, це вперше, коли ми як то кажуть разом проаналізували, що відбулось, зрозуміли, що було суб'єктивним. що було об'єктивним. Далі буде спільне рішення і далі, я думаю вже з 15 жовтня у нас просто не буде отаких речей як відбувались в 2017 році і ми, я думаю, що от разом, якраз ми можемо спільними зусиллями вирішити так, щоб система запрацювала ефективно. Більш того, в такій зв'язці, я думаю, що вплив Мінфіну все-таки буде йти в позитивному напрямку, а не в напрямку іншому.

Друге питання, я прошу тоді дуже коротко по ньому йти, але воно є дуже важливим, – про стан і проблеми підготовки навчальних закладів України , 17-18 навчальний рік.

Будь ласка, Лілія Михайлівна.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Навчальний рік вже розпочався, звичайно, і я хочу повідомити, що цьому було присвячено підготовці навчальних закладів ціла низка селекторних нарад і одна з них взагалі за участю Прем'єр-міністра. Я тільки кілька показників, розуміючи, що немає багато часу, а є довідка, в якій дуже докладно все описано. Але у порівнянні з минулим роком, якщо фінансування у 2016 було 5,72 відсотка ВВП, то цього року – 6,52 відсотка ВВП. Ну, і тут видно, що ситуація є позитивна.

По дошкільній освіті ми планомірно скорочуємо чергу. Зараз цього року понад 13 тисяч місць скоротилася черга в дитячих навчальних закладах.

У нас в цій черзі ще на даний момент ще знаходиться понад 65 тисяч дітей. Але такої динаміки відкриття місць в дошкільних закладах не було вже давно. І це є якраз наслідок фінансової децентралізації. Гроші ідуть на місця, вони мають гроші, яким чином відкривати ці місця. Плюс Державний фонд регіонального розвитку, 20 відсотків цього фонду, а це орієнтовно 700 мільйонів гривень іде виключно на капіталку в сфері освіти, це школи, ремонти, дошкільні заклади і інші проекти, які подає обласна державна адміністрація, бо фонд працює на таких засадах. І це може стосуватися також університетів і так само професійно-технічних навчальних закладів. Якщо вони дають 10 відсотків своїх коштів і є проект, то решту може бути дофінансовано. І так само…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Через міністерство, так?

ГРИНЕВИЧ Л.М. Не через міністерство, а через уряд. При Міністерстві економічного розвитку, при МЕРТі у нас є комісія, яка розглядає ці проекти і, власне, саме з цього року вперше включені університети в цю тему, плюс є ще програма соціально-економічного розвитку, де теж можна шукати гроші, тобто, ми повинні розуміти, що є різні такі джерела, які зараз відкрилися, яких не було раніше.

Так само ми вкладаємо гроші в опорні заклади, ви бачте, що на тлі цієї демографічної кризи, яка в нас сьогодні є, нам потрібно дати можливість дітям мати доступ до якісної освіти і вибачте, якщо третина дітей десятикласників, десятикласників, які предмети вчать, навчаються в класах, де менше 10 учнів в сільських, в сільських, то ви розумієте, яка там якість освіти і в нас немає іншого виходу як возити цих дітей. І тому ми 2 роки поспіль, програма "Шкільний автобус", дуже серйозно, було 300 мільйонів гривень, цього року 200 мільйонів гривень, на засадах спів фінансування 70 на 30. Так само програма кабінетів фізики, хімії, біології, забезпечення комп'ютерною технікою, ці всі опорні заклади… От чому в нас зараз вже

змінилось на більш позитивне сприйняття оце доведення дітей старшої школи? Тому що вони бачать, що дитина не просто мусить рано вставати і її везуть автобусом в іншу школу, вони бачать, що дитину привозять в кращу школу, в школу, де є кращі умови навчання, де є кваліфіковані вчителі. А початкову школу, наша позиція зберігати якнайближче до місця проживання дитини. Зараз є вже 338 опорних закладів і цього року ми відкрили 201, тобто, в них вкладені гроші.

Крім того, ще 300 мільйонів гривень були дані цього року для ОТГ, щоб вони могли вкласти в свої навчальні заклади, у нас зараз відкриваються інклюзивні класи і створена спеціальна субвенція, яка з 1 вересня іде. В мене є тут статистика, я можу почитати, що відкрили ми 14 новобудов до 1 вересня. Дивіться, ми відкривали в Харківській області новозбудовану школу першу за 12 років. Я відверто вам скажу, я не уявляла, що в такій області як Харківська новозбудована від нуля школа вперше за дванадцять років. Причому, в мікрорайоні під Харковом, де купа набудовано будівель, і як завжди, немає, нуль соціальної інфраструктури.

Тому будувати школи треба, але там, де є концентрація дітей. До кінця року ми відкриємо 21 нову школу, відремонтували понад 2 тисячі 100 котелень, відремонтували майже тисячу 500 покрівель. І все це за рахунок, власне, таких капіталовкладень, які пішли цього року в покращення інфраструктури.

Я хотіла б зараз привернути увагу до проблем, якщо дозволите. Тому що я хочу про ті проблеми сказати, які нам потрібно вирішити за допомогою комітету і Верховної Ради. Найбільша проблема, яка зараз в нас стоїть, це в першу чергу недостатність коштів на комунальні послуги, це майже 900 мільйонів. Я зараз можу сказати точніші цифри, в мене є. І так, на комунальні послуги нам не вистачає у вищих навчальних закладах 825 мільйонів гривень, тому що трошки було виділено по результатах бюджету, кусочок, і 201,6 мільйона гривень у вищих навчальних закладів для просування в

єдиній тарифній сітці. Бо з 1 вересня вони всі теж просунуті в єдиній тарифній сітці.

Ми пропонуємо вихід, і нам потрібна допомога від народних депутатів, так. Тому що, що ми бачимо зараз? Ми можемо частину грошей відщепити з резерву освітньої субвенції, хоча це нам дуже боляче, бо ми…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це там. де 7 мільярдів, так?

ГРИНЕВИЧ Л.М. Та які там 7… Резерв, резерв освітньої субвенції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, зрозуміло.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Якраз його кожен раз ми в кінці року переводимо на наступний рік під цільові субвенції, щоб покращувати інфраструктуру, власне, автобуси, кабінети. Цього року в нас ще буде забезпечення обладнанням початкової школи для нової української школи, от. Але ми, в принципі, можемо звідти відірвати 500 мільйонів гривень. Але ще іншу частину ми пропонуємо взяти із залишків, яких в нас є достатньо, значно більше коштів на стипендіях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Тобто було закладено більше коштів. І, якщо би вийти з такою ініціативою від народних депутатів, ми би були дуже вдячні, щоб ми закрили це питання. Тому що…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так давайте зараз напишемо це просто відповідне рішення і з цим рішенням будемо виходити.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А Мінфін не проти?

(Загальна дискусія)

А як так? Це кошти освіти, ну як можна бути проти?

_____. Я перепрошую, ну ви ж пам'ятаєте дискусію з приводу повернення коштів на академічні стипендії. Так, пам'ятаєте? Під час формування бюджету. Коли 1 мільярд 400 і потім 1 мільярд 700 за пропозицією Міністерства освіти було повернуто на академічні стипендії. Тобто говорити, що це прорахунок Мінфіну, трошки дещо некоректно іменно в даному випадку.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ніхто не казав, що це прорахунок Мінфіну, це ви сказали щойно.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, стоп!

ГРИНЕВИЧ Л.М. Гаразд.

Я вас прошу, Петре Мусійовичу, не треба про це згадувати. Ми зараз тут шукаємо кошти на комунальні послуги, а ви тут…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, рішення.

ГРИНЕВИЧ Л.М. От, не треба, не треба.

Зараз ми шукаємо резерви для того, щоби в опалювальний сезон вища освіта вступила повноцінно, тому що, якщо в нас по середній освіті, наприклад, з приводу, бо ми вже думаємо не про початок навчального року, а опалювальний сезон, ми вже пройшли початок. Іде мова про те, що, якщо в середній освіті там є точкові проблеми, бо є громади, райони, які не мають

достатньо доходів, і зараз буде коригування, ми дивимося на їхні доходи і з додаткової дотації додамо їм гроші, там ми декого підтягували, це є проблеми гірських районі. Отже, тут ми, якось ситуація є контрольована. То тут по цілій системі є загроза зриву опалювального сезону, коли є така недостатність коштів. Тому тут ми би просили нас підперти і допомогти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це рішення, ми впишемо.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Добре, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде звернення.

ГРИНЕВИЧ Л,М. Якщо ще є питання, в мене тут дуже багато всяких цифр, і я можу відповісти про підвищення заробітних плат вчителів, яким чином ми просунули їх і на 50 відсотків зросла зарплата і план є на 2018 рік далі в просуненні заробітної плати, тобто, будь ласка, я готова…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лілія Михайлівна, дякуємо.

Я ще раз, я просто звертаю увагу, нам краще зараз зробити наступне, виділити, дійсно, те, чим можуть народні депутати і профільний комітет допомогти, тому що ми також отримуємо дуже велику кількість звернень від університетів і розуміємо дуже просту річ, що фактично, то вони запустяться і будуть працювати, але це хвороби наших студентів, і після цього ми будемо витрачати кошти просто на лікування. Тобто не буде чудес, якщо в одному місці ми будемо скорочувати асигнування, тому давайте шукати через спільне якесь рішення.

Будь ласка.

_____. Перепрошую, я ще хотів уточнити, що в принципі Лілія Михайлівна це знає, ми, коли в липні готували пропозиції до бюджету,

ми як Міністерство фінансів виходило з пропозицією щодо збільшення на комунальні послуги. Тобто ми не говоримо про те, що не потрібно збільшувати.

Було на той час тоді прийнято рішення в Кабінеті Міністрів, що ці кошти будуть добавлені у вересні місяці, і це Прем'єр-міністр озвучив. Тобто ми не говоримо, що ми проти…

ГОЛОВУЮЧИЙ. При вашій присутності, наскільки я пам'ятаю.

_____. Ми говорили про те, що ми дещо проти знімати зі стипендій, отут ми говорили. Ми говоримо про те, що раз є резерв, ми можемо ще підняти розмір стипендій тим студентам, які є, бо тому що є там резерв коштів, у нас сьогодні, я знаю, близько 400 мільйонів.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Навіть, якщо… Якщо ми візьмемо ту суму, у нас ще залишиться резерв, яким ми можемо підняти стипендії, чудово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, добре, домовились.

Я просто прошу в рішенні комітету ми це тоді впишемо і будемо відсилати Прем'єр-міністру для термінового вирішення цієї проблеми. До 15 жовтня залишилось дуже мало часу. Добре, тут спільна, так, позиція?

Я хочу надати слово як співдоповідачу від комітету Тарасу Дмитровичу. Тарас Дмитрович, якщо можна, в 2-3 хвилини, щоб просто ви підтримуєте рішення, як воно і так далі. Співдоповідач – Кремінь Тарас Дмитрович.

Добре, так. Хто з народних депутатів хоче виступити? Олексій Олексійович, Володимир Михайлович, ви ознайомились з проектом рішення? Шановні колеги, якщо принципових зауважень немає, до рішення комітету…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Павло Кузьмович, у нас там же ще якісь детальні зауваження до рішення комітету?

ХОБЗЕЙ П.К. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Включіть, будь ласка.

ХОБЗЕЙ П.К. Те, що я от озвучував, просто ви виходили, Олександр Володимирович. Що в нас є проблема по вступу…

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ХОБЗЕЙ П.К. Ні, нічого. Я просто хочу, щоб ви почули, бо я озвучив ту проблему, яка є на прийнятті молодших спеціалістів в областях, тому що вони не можуть фінансуватись згідно Бюджетного кодексу. І тут робити треба зміни бюджету… Ну, тобто області 19 фінансує на свій страх і риск, не згідно Бюджетного кодексу, а три області, сказали, що вони не хочуть порушувати, мають право це робити. І наші листи, вони не поможуть, бо вони є слабші від Бюджетного кодексу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як це ми... У вас є текстовка для включення?

ХОБЗЕЙ П.К. Ну, просто я…

_____. Я хочу сказати, що ми, в принципі, під проект бюджету 2018-го, готуються комплексні зміни знову ж до Бюджетного кодексу, в тому числі і по формулі освітньої субвенції, ми врегульовуємо це питання по молодших спеціалістах. Зрозуміло, що це буде врегульовано, коли буде проголосовано Бюджетний кодекс, і вже з 1 січня 18-го року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми будемо орієнтуватись все-таки на позицію профільного міністерства, бо так воно згідно законодавства…

_____. Тому що тих, що набрали, не зможуть вчитися, розумієте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я все зрозумів.

ГРИНЕВИЧ Л.М. В принципі, Міністерство фінансів не буде проти, якщо буде депутатський законопроект…

_____. Ні, не проти, однозначно.

ГРИНЕВИЧ Л.М. …з цією конкретною правкою. Ми допоможемо підготувати текст.

_____. На цей рік. Добре, да, так, я от про це…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Павло Кузьмович, текст такого законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, так. Інакше у нас діти, які поступили, да…

_____. Не зможуть, уже 1 вересня пішли, і там…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яке запитання? Добре.

Шановні колеги, і так, є пропозиція прийняття проекту рішення комітету, який був підготовлений, з тими зауваженнями, які є від Павла Кузьмовича Хобзея, так? Приймається? Немає зауважень ні в кого?

Голосуємо. Хто – за? Проти? Рішення прийняте одноголосно.

Наступне. Ми як по алгоритму: якщо нема народного депутата або його помічника, який представляє, ми це питання знімаємо.

По третьому питанню є у нас народний депутат або?. Нема. Вілкул, зняли. То четверте.

Проект… Далі, народний депутат Писаренко, він попросив представляти. Це проект Постанови про доручення Кабінету Міністрів України щодо створення Інтернет-ресурсу "Електронний підручник" (реєстраційний 6592), народний депутат Писаренко. Будь ласка, замість нього… А куди Мінфін йде? А ми ж просимо… Ну, а як же. Давайте зробимо так, щоб ми з вами співпрацювали, щоб після цього у нас, розумієте, іноді виникають ті дисбаланси, тому що ми не узгоджуємо позицій.

Слухайте, дивіться, ми абсолютно чітко розуміємо вашу позицію. Ваша задача – збалансувати фінанси в України, ми це розуміємо. Ми, з одного боку, впливаємо на вас, для того, щоб в першу чергу преференції, які пов'язані з майбутнім України працювали. Ми також розуміємо, що система повинна відповідати на збільшення фінансування, ефективністю, о'кей. Але, якщо у нас немає розмови спільної, так ми кажемо своє, ви десь прийматимете рішення своє, а спільної позиції немає. Добре?

Прошу, дві хвилини, будь ласка.

_____. Дякую. Шановні народні депутати, шановний пан міністр! Наша ідея полягає в створенні єдиного Інтернет-ресурсу "Електронний підручник". Це не є нічим таким якимось таким, на сьогоднішній день міністерство абсолютно розумно зобов'язали видавців оцифрувати підручники, і навіть можна мати доступ до них на сайті Міністерства освіти. Але для цього там потрібно пройти низку дій, зайти в діяльність "освіта", "загальна освіта", потім "підручники", і потім цей ресурс кидає знову ж таки на сайт видавця. Таким чином час від часу ми залежимо від діяльності самого сайту цього видавця, час від часу ці сайти пропонують

там перейти на платну версію. Час від часу підручники… ми в залежності можуть бути актуальними або неактуальними.

Що ми пропонуємо? Оскільки це вже є оцифровано створити з цього єдину систему, яка буде затверджена і погоджена Міністерством освіти, і це буде свого роду електронна бібліотека. Де вони будуть актуальні, і ми не будемо залежати від сайтів видавців, кожна дитина зможе туди зайти, скористатися. І головне, що там будуть фільтри, відповідні, вона буде більш модернізована, і вона буде йти в ногу з цим осучасненням освіти, яке проводить ця реформа.

Крім цього, в перспективі ми бачимо, для того, щоб вдосконалити цю систему і приєднати до неї ті чи інші додаткові матеріали. Скажімо, якісь спеціалізовані словники, якісь додаткові матеріали або інші, що супроводжуються ефективним навчання для використання цих підручників.

І, останнє, це дозволить суттєво спростити використання підручників для віддаленої освіти, дистанційної освіти. І кожна дитина зможе скористатися, незалежно, знову ж таки від сайту і його роботи, якості роботи видавця, у зручному форматі і зручними сервісами для пошуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А власник ресурсу?

_____. Власник ресурсу, ми бачимо, що це має бути держава, на базі Міністерства освіти адміністрування…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розпорядником?

_____. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, дякую.

Позиція Міністерства освіти яка?

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ми підтримуємо, тому що це лежить повністю в наших планах. Ми зараз будемо створювати електронну платформу, тому що мова йде не тільки про підручник, мова йде про нові навчальні матеріали для вчителів. Там, на цій платформі, має бути зроблений конструктор уроку, де вчитель може брати і використовувати не тільки підручник, а різні відеоматеріали, потрібні матеріли для оцінювання і так далі.

Тому, якщо буде прийнята ця постанова, це може бути просто частиною цієї електронної платформи. Будь ласка.

_____. Дякую, ми саме і бачимо це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякуємо. Зрозуміло.

Хто з народних депутатів хоче? Будь ласка, Тарас Дмитрович Кремінь, народний депутат України, будь ласка.

КРЕМІНЬ Т.Д. Відповідно до того проекту рішення, який у нас є, є ідея підтримати проект Постанови Верховної Ради України про створення Інтернет-ресурсу "Електронний підручник". Але я вважаю, що і ті зауваження, які висловлені Лілією Михайлівною, вони надзвичайно цікаві, бо крім підручників ми повинні мати ще і відеоматеріали, фотоматеріали, методичну літературу. І як вчора ми проголосували Закон про освіту, то там повинні бути ще і посібники, як наполягав Вадим Івченко.

Тому зрозуміло, що це повинен бути справжній електронний портал. Єдині, яке є застереження, це стосовно прав, часу, виконавців, можливо обсягів фінансування, яке можуть бути витрачені. І тут, зрозуміло, і треба розуміти, чи буде фінансова складова чи ні.

Друге питання, це не менш важливо, це авторські права. Бо я розумію, коли авторськими правами володіють видавництва, але є питання суміжних прав, і вони пов'язані безпосередньо з авторами або групою авторів, які так само можуть поставити ті або інші запитання. Тому ідея абсолютно важлива,

вона є нагальна, вона вирішує не тільки питання відсутності в окремих регіонах частини підручників, вона є взагалі питанням доступності до загальної середньої освіти, ефективності і, відповідно, підвищення професійної спроможності наших педагогів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви пропонуєте голосувати?

Шановні колеги, якщо заперечень немає, є пропозиція підтримки міністерства. Голосуємо. Хто – за? Проти? Рішення прийнято.

По п'ятому є автор? Немає, по п'ятому. Є? Мусій Олег Степанович. Немає.

Далі, шосте. Є народний депутат Одарченко? Немає, знімаємо питання.

Сьоме. Проект Закону про внесення змін до пункту 14 розділу VI "Прикінцеві та Перехідні положення" Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність". Доповідач – представник уряду.

Є представник уряду, який доповідає…

_____. Є в нас тут багато представників уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це зрозуміло. Але по цьому питанню? Хто буде?

Будь ласка.

_____. Шановні народні депутати! Шановний голова комітету…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, будь ласка, для стенограми.

ШОВКАЛЮК В.С. Добре. Шовкалюк Віктор Степанович, директор департаменту Міністерства освіти і науки.

Даний законопроект було підготовлено у зв'язку з двома моментами. Законопроект короткий, ним пропонується виключити абзац 14 пункту…

абзац 17 пункту 14. Це викладено наступним. Згідно цього пункту пропонувалося підготувати проект закону, внесення змін до Податкового, Бюджетного і Господарського кодексів для забезпечення особливого статусу загального фонду досліджень України. Потрібно зазначити, що згідно статті 49 Закону про наукову і науково-технічну діяльність, який був прийнятий, фонд утворюється як державна бюджетна установа, яка не є комерційною організацією, і відповідним чином вона не є отримувачем прибутку.

Питання функціонування діяльності цього фонду в принципі врегульовано і Господарським кодексом, і Податковим кодексом. І точно так же воно є і в Бюджетному кодексі. Значить, крім того, закон не визначає якихось особливостей створення умов для цього державного фонду. Враховуючи всі ці речі, значить, і уряд прийшов теж до висновку і підтримав пропозиції, позицію міністерства, і пропонує цей законопроект винести на розгляд Верховної Ради і виключити даний абзац.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Як ви вважаєте, до дворіччя прийняття Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність" ми врегулюємо всі питання, щоб це запрацювало? І в наступний бюджет от на 18 рік ми вже включимо речі, які пов'язані із функціонуванням і з наповненням цього фонду?

ШОВКАЛЮК В.С. Ми намагаємося в цьому році, ці речі, що стосуються нашого національного фонду, запустити його через нашу Національну раду з питань розвитку науки і технологій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А Мінфін що вважає?

_____. Я хочу сказати, ми вже вдруге звертаємося до Міністерства освіти, щоб вони нам дали пропозиції щодо включення в бюджет наступного року фінансування Національного фонду досліджень.

Поки що ми пропозицій від Міністерства освіти не отримали. Відповідно в проектних показниках бюджету на 18 рік Національний фонд досліджень поки що не передбачений.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я перепрошую, пане Романе, директор департаменту, ви були присутні, коли я доповідала ці пропозиції заступнику міністра фінансів. Було декілька присутніх людей. І ми подавали пропозиції з приводу фонду досліджень.

І оскільки фонд досліджень має запрацювати на базі Державного фонду фундаментальних досліджень, саме туди ми закладали збільшення фінансування, щоб потім, коли відбудеться трансформація, а для того нам потрібно відповідні нормативно-правові акти прийняти, ці кошти перейшли в Національний фонд досліджень. Тому що зараз відкрити програму під Національний фонд досліджень ми не можемо через те, що не зроблені відповідні інші нормативно-правові акти.

Проте, на жаль, Міністерство фінансів, мені прикра ця розмова, що ми її виносимо на комітет, але тональність, в якій ви задали тему, мене зобов'язує до цього. Тому я не розумію, Міністерство фінансів відмовило нам в цьому збільшеному фінансуванні, саме знаючи, і ми мотивували, що це потрібно під Національний фонд досліджень.

_____. Лілія Михайлівна, я не буду вам відповідати, давайте ми обговоримо з вашими працівниками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що ви робите зараз?

_____. Так. Щоб ми… Так.

ГРИНЕВИЧ Л.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми просимо вас…

_____. Ліліє Михайлівно, у нас є також свої аргументи, я не хочу це переводити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Але ми просимо, і ми це запишемо в рішення, просимо Міністерство фінансів врахувати, що є відповідна пропозиція від Міністерства освіти. Бо ми приймали два роки тому, 6 грудня 2015 року було прийнято рішення, фонд повинен бути, так, запрацювати, ну дуже хочеться, щоб це запрацювало. Всі молоді науковці чекають того, щоб мати відповідний доступ через гранти до цих досліджень. Ми ж запускаємо зовсім іншу філософію і ідеологію наукових досліджень в Україні. Навіщо тільки вони отримують гранти за кордоном, вони повинні мати можливість тут це робити.

І я хочу надати слово Івану Григоровичу Кириленку як співдоповідачу від комітету. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

…та "Перехідні положення" Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" до наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій для отримання експертного висновку.

Наче формальне питання, так? Формальне, що, дійсно, створюється неприбуткова організація, де треба вносити зміни до кодексів. Але ще ж над положенням працює уряд, працюють відповідні підрозділи над положеннями, тут так і зазначено. Раптом в положенні щось буде таке передбачене. Тому треба, мабуть, народити дитя, а потім з ним, щось з ним робити. Ще немає дитя, ми вже скасовуємо статтю відповідного закону.

Тому давайте на експертизу відправимо, а паралельно, можливо, завершиться трансформація, про яку говорить Лілія Михайлівна, і тоді можна прийняти спокійно рішення.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Власне, я хотіла б зараз зауважити, шановний Іване Григоровичу. Проблема полягає в чому, що, по-перше, ми цілком свідомі, що треба давати на експертизу, і ми з Науковою радою готові співпрацювати. Але вона створена зовсім недавно, скільки, два тижні тому була проголосована постанова Кабінету Міністрів про створення Наукової ради. Тому самої Національної ради науки і технології. У зв'язку з цим у нас ще не було можливості до них звернутися, бо у них не було ще першого засідання. Тобто тут немає ніяких у нас упереджень, навпаки ми дуже налаштовані з ними співпрацювати.

Але, подивіться на цей закон, що він в себе включає?

КИРИЛЕНКО І.Г. Скасувати… Згоден з вами повністю.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Це абсолютно технічна річ, і нам зараз дуже важливо зняти ці всі бар'єри і пошвидше запускати документацію по Національному фонду досліджень. Я не розумію, яку експертизу ми можемо відтягнути, але ми тільки відтягуємо час до цієї трансформації…

КИРИЛЕНКО І.Г. Лілія Михайлівна, нічого абсолютно проти не маю. Пропозиція, яка є вона тут…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Якщо її хтось може аргументувати, от Юлія може, тут немає питань.

КИРИЛЕНКО І.Г. Питання в чому…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я Юлії надам слово.

КИРИЛЕНКО І.Г. Питання в чому? Що все-таки ми майже два роки приймали цей закон, і там на півроку давалося уряду, це до вас відношення не має, ми приймали разом з вами цей закон, і, як кажуть, со слезами, як кажуть, на очах. І Квіт тоді був міністром на трибуні, і за півроку треба було нормативну базу зробити. Але, на жаль, попередній уряд і попередній міністр цього не зробив, ми тепер, бачите, що ми напорюємося на те, що вже треба скасовувати те, що не народили, а треба вже скасовувати.

Як вирішить комітет, я не заперечую. Технічне питання, в принципі воно технічне. Я не думаю, що в положенні буде передбачена прибуткова діяльність чи платити якісь податки, але Мінфін завжди знайде можливість, як потім урвати з цього, або не дати урвати. Що, ми не знаємо це?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для збалансування.

КИРИЛЕНКО І.Г. Для збалансування, да. Закон прийняли, ридають усі, – на другий день приходить Яресько, і кажуть: "Та, рожки та ножки остались". Одна Яресько, вся Верховна Рада пошита в дурні на другий день. Ну, що це таке? А потім дивимося, чому ми відстали абсолютно. То всьо…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Тепер є пропозиція послухати наших молодих науковців. Юлія Безвершенко, будь ласка.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Доброго дня. По логіці цього рядка в "Прикінцевих положеннях" Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність". Я хочу нагадати, що коли відбувались доопрацювання до другого читання в комітеті, ми фізично не могли встигнути все. І питання фонду, ми просто зрозуміли, ми намагались виходити на різних юристів, ми розуміли, що ми хочемо від фонду, щоб це був новий потужний інструмент фінансування. І розуміли, що вченій нормативній базі для такого інструменту

місця немає. Тому що буває або бюджетна установа, ми обговорювали варіант фінансової державної установи. А з тим, що ми знаємо, що, що, які проблеми випливають із статусу бюджетної установи. Тому що ми маємо, наприклад, приклад ДФФД чи будь-якої наукової установи.

Це є і проблеми кінця фінансового року, це є проблеми, що будь-які кошти, в тому числі приватні, якщо вони туди заходять, вони йдуть на державний рахунок в Держказначействі. Це дуже багато проблем, і навіть міжнародний аудит з питань науки, він говорить про ці проблеми державних установ, бюджетних установ. І ясно, що ефективність і гнучкість такого фінансового інструменту просто несумісне з поняттям бюджетної установи. Але оскільки у нас тоді був реально цейтнот по часу, і юристи і Верховної Ради, і інші, до яких зверталась робоча група і комітет, не змогли в короткий термін сказати, як нам це сформулювати так, щоб забезпечити функціонування такого нового інструменту, ми дійшли до компромісу. Це дійсно був компроміс, що ми напишемо його як державно-бюджетну установу і напишемо в "Прикінцевих положеннях", що це буде…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви за те, щоб скасувати ті норми для того, щоб…

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Я за те, щоб цей рядок лишився. Тому що зараз, коли науковий комітет Національної ради з питань науки і технологій, на який, власне, покладена функція розробки положення Нацфонду, коли вони будуть цю концепцію розробляти як таку, цілком можливо, я більш ніж впевнена в цьому, вони вийдуть з певними пропозиціями доопрацювання, власне, статті закону з тим, щоб цей інструмент відповідав потребам. І це, зокрема, буде передбачати необхідні зміни до кодексів, вони це подадуть на уряд, і уряд буде повинен ініціювати відповідні зміни в закон. І таким чином цей рядок, він був закладений саме як би на випередження, в законі ми чомусь не встигли врахувати, і ми його пишемо для того, щоб воно було

враховано пізніше. Звичайно, його можна прибрати, але сенсу в такому законі я не бачу, тому що скоріш за все такі зміни будуть напрацьовані і будуть запропоновані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги… Будь ласка.

_____. Ви знаєте, тут присутні…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, представляйтесь, будь ласка.

ЄГОРОВ І.Ю. Ігор Єгоров, професор Єгоров, я – член Національного наукового комітету, ми зараз з Аллою Іванівною якраз прийшли з засідання комітету.

Я хочу сказати, що ми вже створили робочу групу по доопрацюванню якраз положень щодо Національного наукового фонду. І я думаю, що ми будемо, прискоримо цю роботу, і якраз я проти того, щоб скасувати, тому що там виникли моменти, які ще потрібно опрацювати. Розумієте? Там міжнародна діяльність, у нас багато проблем з Мінфіном, навіть зараз пов’язаних з регуляторними актами щодо міжнародної науково-технічної діяльності, інші питання виникають. Я не думаю, що від того, що зараз скасуємо, ми виграємо. Я думаю, що спокійно можемо доопрацювати і подумати над положенням і потім винести це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Григорович, тоді прошу сформулювати проект рішення комітету, щоб ми його внятно проголосували.

КИРИЛЕНКО І.Г. Майже те, що я сказав, повторили колеги, бо, дійсно, поки ще дитя не народилося, ми вже скасовуємо і обрізаємо повністю всі

можливості. А Мінфін потім обмежить повністю, любу діяльність, будь-яку. А фонд може мати…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто пропозиція в редакції…

КИРИЛЕНКО І.Г. А фонд може мати, залучати і кошти інвесторів, може залучати кошти спонсорі, гранти, Мінфін буде дивитися на це під таким мікроскопом, як…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, пропозиція.

КИРИЛЕНКО І.Г. Відправити проект закону до наукового комітету Національної ради з питань… для отримання експертного висновку. Поки відправили, поки експертний висновок, а за тим часом уже положення про фонд буде, уряд затверджує. І ми тоді дивимося, скасовувати цю статтю чи ні. А, мені здається, не треба буде скасовувати, а фонду дати широкі повноваження залучати кошти, бо бюджету не вистачить, Мінфін туди нічого не дасть. А, якщо будуть давати нам спонсори, будуть давати гранти, Європейський Союз буде допомагати, ми тільки будемо "за", тільки "за". Але для цього тоді в законі, дійсно, треба буде передбачити зміни і до Податкового кодексу, і до Бюджетного, до всіх і дати можливість цьому фонду розвиватись і розвивати науку. Без інших джерел я не бачу…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Шановні колеги, тоді голосуємо у тій редакції…

КИРИЛЕНКО І.Г. Хоча можна і Лілії Михайлівну підтримати скасувати, але тоді це буде виключно бюджетна установка з обмеженнями жорсткими.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ні, я б хотіла зараз додати. Якщо є ідея погоджувати з Мінфіном нові правила і вносити зміни в Бюджетний, Податковий кодекс і всі решту документи, будь ласка. Я просто… Ми ж стоїмо перед яким викликом? Чи ми запустимо цей фонд і закладемо в бюджет для нього гроші чи ні. Я чітко розумію, як тільки ми входимо в нову модель фінансову, і я розумію мотиви, чому би треба було це зробити, всі нові формати вони узгоджуються дуже довго, а бюджетний процес вже починається. І тут я бачу все-таки тільки один вихід, щоб ми заклали більшу кількість коштів для Державного фонду фундаментальних досліджень. І в цьому випадку це буде якась подушка, щоб потім цю трансформацію якось можна робити. Я не заперечую, якщо ви наполягаєте, що формат потрібен інший, я підтримаю думку наукового комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Тоді давайте робимо так: в редакції зараз приймемо. В кінці кінців через два тижні у нас засідання комітету. Якщо ми знайдемо інше рішення, ми ще раз розглянемо. Не будемо тут бюрократами, давайте зробимо так. Ну, якщо…

КИРИЛЕНКО І.Г. Але пропозиція є така: звернутися до уряду… Закон "Про наукову і науково-технічну діяльність", Яресько живет и побеждает, на превеликий жаль. Ви бачите, фінансування, все інше відтерміновані статті. Тому, я до чого веду, звернутися до уряду, все-таки фінансування наукової і науково-технічної діяльності, фінансування цього фонду, який створюється, повинно бути однозначно передбачено в бюджеті. Ви чули, що сказав…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згідно Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність".

КИРИЛЕНКО І.Г. Правильно, а тим часом будемо оце швиденько робити, доопрацьовувати і положення ви ж все рівно будете на уряді

затверджувати положення все рівно про фонд. У фонді, звичайно, бюджетні кошти, але ж не тільки будуть бюджетні. Але щоб на них потім на зазіхали, для цього треба внести зміни потім і до Податкового і до Бюджетного кодексу. Це правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Добре. Шановні колеги…

КИРИЛЕНКО І.Г. Інакше ми обмежуємо себе тільки виключно бюджетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, от, шановні колеги, це ще один приклад того, що зараз предстоит дуже велика робота міністерству для того, щоб отакі питання у нас не виникали про Закон "Про освіту". Бо якщо там під от відсутність такої синхронізації, я вам скажу, там будуть наслідки набагато гірші, ніж ті, що ми зараз маємо із Законом "Про наукову і науково-технічну діяльність".

Добре, голосуємо в тій редакції, якій запропонував народний депутат України Іван Григорович Кириленко. Прошу, хто – за? Проти?

КИРИЛЕНКО І.Г. Але наша пропозиція в силі, через два тижні повернемося. Якщо раптом це…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, нема… Добре.

По 8-му питання є? Немає. Так, знімаємо це питання.

9-е.

_____. Помічник народного депутата Довгого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проект постанови про відзначення 100-річчя від дня народження Василя Сухомлинського. Будь ласка. Хто доповідає? Є представник народного депутата Довгого?

_____. Є від народного депутата Довгого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є помічник? Представтесь, будь ласка.

ЯРМОЛЮК А.М. Добрий день. Помічник народного депутата Довгого Ярмолюк Алла.

Шановні народні депутати, шановна пані міністр, у запропонованому Олесем Станіславовичем та іншими народними депутатами проекті постанови пропонується відзначити у 2018 році 100-річчя з дня народження видатного педагога Василя Сухомлинського. Постановою передбачено ряд організаційно-правових заходів, які нададуть можливість на державному рівні відзначити цей ювілей. Просимо постанову підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Є пропозиція без обговорення. Ну, це видатна постать.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка? Будь ласка. Вообще тут написано Володимир Михайлович.

ЛИТВИН В.М. Ні, це пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, є пропозиція надати слово Володимиру Михайловичу як автору… Добре. *(Шум у залі)*

ЛИТВИН В.М. Це такий технічно-рутинний документ. Але він вивищується тим, зважаючи, якою постаттю був Василь Сухомлинський. Я думаю, що можна було б підтримати з урахуванням тих пропозицій, які

будуть від нашого колеги. Ми вже обмінялися думками з приводу цих пропозицій. Я думаю, там є деякі моменти. Наприклад, присвоїти звання Героя України Сухомлинському Василю Олександровичу посмертно, навряд чи це пройде. Нам треба тоді писати те, що буде реально.

Ну, і я би пропонував би там, де 3 пункт "проведення у вересня 2018 року у місті Києві, Кропивницькому і селищі міського типу Павлиш Онуфріївського району Кіровоградської області урочистих зборів представників освіти і педагогічної науки, представників громадських організацій". Поставив би крапку, бо там далі іде за участю Президента України, депутатів, членів Кабінету Міністрів та гостей… Я не думаю, що ми повинні давати вказівку, а там, як визначаться, то участь візьмуть. Просив би підтримати пропозицію про прийняття за основу і в цілому…

ГОЛОВУЮЧИЙ. З урахуванням ваших зауважень.

ЛИТВИН В.М. Ні, ні, ще от зараз будуть зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, ще. Будь ласка, Тарас Дмитрович Кремінь, народний депутат.

КРЕМІНЬ Т.Д. Шановні колеги, у зв'язку з тим, що до сфери відання Міністерства освіти і науки входить Миколаївський національний університет імені Сухомлинського, і це ім'я йому присвоєне 10 років тому, я пропоную як варіант один із заходів провести на базі нашого університету. Тут є ідея проведення Всеукраїнський педагогічних читань, вони неодноразово проводилися в нашому університеті, як варіант. Це по-перше.

По-друге, хочу нагадати, що з 2005 року вручається пам'ятний знак, найвища відзнака Міносвіти "Василь Сухомлинський". Якщо я не помиляюся, немає довідника, можливо є необхідність створення електронного довідника всіх, хто нагороджений цим високим знаком. І

розуміючи те, що Василь Сухомлинський був директором сільської школи, все-таки думаю, що словосполучення і відродження сільської школи у канві проекту постанови треба теж взяти за основу, бо ми повинні відроджувати не тільки ім'я і педагогічну і літературну діяльність Сухомлинського, ми повинні повертати авторитет сільського вчителя, сільського методиста, сільської школи, сільського директора, яким був Сухомлинський понад 20 років тощо. От такі пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарасе Дмитровичу, єдине, я прошу, тут повинен бути лист від ректора університету.

КРЕМІНЬ Т.Д. Буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що за окрему юридичну особу ми не може вирішувати питання, але якщо пані міністр…

ГРИНЕВИЧ Л.М. Ми взагалі все підтримуємо…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все підтримуєте. Добре, тоді голосуємо з врахуванням зауважень Володимира Михайловича і Тараса Дмитровича. Голосуємо

Хто – за? Проти? Рішення прийнято.

Будь ласка.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я єдине, хотіла сказати, щоб не звужувати його спадщину до сільської школи. Тому що його праці, наприклад "Порадник молодому директору", є настільними у всіх керівників навчальних закладів, незважаючи чи це міська, чи сільська школа. Треба подумати, як правильно назвати, яка має бути тематика конференцій, присвячених його ……

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, 10 питання. Королевська Наталія Юріївна є? Немає. Не розглядаємо.

Одинадцяте. Проект Постанови про проведення парламентських слухань на тему: "Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку". Доповідає Скрипник Олексій Олексійович.

Я думаю, ми можемо дуже коротко, якщо всіх задовольняє. Будь ласка.

СКРИПНИК О.О. Ні, я не проти проведення слухань, але я просто переживаю, що у нас немає національної інноваційної системи. Тобто ми будемо слухати про те, чого у нас нема. Це раз.

І друге, за що я переживаю, що ми знову будемо дивитися з цієї точки зору, тільки з точки зору науки, що нам треба все-таки… У нас є невеличкі паростки інноваційних підприємств і людей, які займаються бізнес-інкубатором і тому подібними речами, яких треба запросити для того, щоб ми, якщо ми хочемо, дійсно, щоб це не просто були для галочки проведені слухання, а щоб ми почали хоч трошки рухатися в сторону інноваційного розвитку. Тому що у всьому світі інноваційний розвиток іде не від науки, а від бізнесу, як це не дивно звучить, тому що бізнес виступає драйвером залучення науковців, або скажемо так, порівно 50 на 50, а не так як виступає у нас, що у нас науковці пробують займатися виключно інноваційною діяльністю, не розуміючи бізнесу. Тому нам треба дуже добре подумати, хто буде виступати, кого запрошувати. І чи ті люди, які погодяться…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваша пропозиція, Олексій Олексійович?

СКРИПНИК О.О. Моя пропозиція – прийняти. Але я кажу, особисто у мене є скепсис стосовно тих всіх речей і того, як ми ті речі розвиваємо. То нам треба, напевне, спочатку треба дуже добре сісти, подумати, поговорити з

людьми, які пробують реальні інновації запускати, впроваджувати, яким чином вони це роблять. Тому що це, якщо говорити серйозно, це дуже глибоке питання, яке пов'язане навіть з такими питаннями, як довіра до судової системи, наявність бірж, наявність індексів і наявність пенсійної системи і пенсійної реформи, і куди пенсіонери вкладають гроші і так далі, і тому подібне. Тобто це все зав'язано у величезний клубок, і поки всі ці питання не будуть розв'язані, говорити про реальний розвиток інноваційної діяльності інноваційних підприємств і тому подібних речей, і вкладання грошей, розвитку, це дуже-дуже тяжко. Тобто це є величезний-величезний, величезний комплекс проблем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович, дякую вам. Я ще раз хочу наголосити, у зв'язку з цим у мене буде пропозиція по 12.2, по роботі комітету і по звіту, так. Це якраз питання того, що ми працюємо на одному рівні. Фактично у нас не працюють підкомітети, і в результаті ми фактично виносимо неготові питання.

Тому, я почув. Давайте проголосуємо вже як виняток, да, але виходити…

_____. 6 грудня, я вибачаюсь…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, але от що далі відбувається? Ми проводимо слухання, ми пишемо деякі результати, які повністю ігноруються урядом, і ніхто нічого не виконує. Навіщо це робити? Просто випустити пару чи просто поговорити про проблеми? На мій погляд, це неефективно.

Тому все-таки от принцип прийняття рішень відносно таких питань повинен проходити підкомітети, де повинні залучатись експерти і так далі, для того, щоб виходити на рішення комітету вже підготовленими.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я хотів би додати…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. 6 грудня, розпал, там ті…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я отак думаю.

КИРИЛЕНКО І.Г. У нас просто воно, просто…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно, да, це.

КИРИЛЕНКО І.Г. …питання, воно пройде через кому. На бюджет воно……

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно абсолютно.

КИРИЛЕНКО І.Г. Давайте з нового року проведемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є питання…

СКРИПНИК О.О. *(Не чути)*

КИРИЛЕНКО І.Г. За це й говорю. Краще з нового року провести, але підготуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович!

КИРИЛЕНКО І.Г. Я повністю згоден. Питання надзвичайно актуальне, і його з кондачка, з ходу це…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, є пропозиція наступна. Давайте на наступному, ще раз підготуємо, розглянемо і на наступному пленарному тижні розглянемо це питання. Не приймаємо рішення.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я, в принципі, підтримую однозначно, бо це треба робити, но ми повинні…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але давайте узгодимо і порядок, і виступаючих, і філософію цих парламентських слухань. І давайте доручимо, Олексій Олексійович… Да, і дату, підготувати відповідне рішення. Добре, домовились тут.

КИРИЛЕНКО І.Г. В принципі, підтримуємо ідею. Але…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ідея підтримується, але це потрібно виписати.

Хто за таке рішення, прошу проголосувати? Рішення прийнято. Дякую.

Все. У нас залишається "Різне". Одне питання щодо надання кандидатур до складу наглядової ради державної організації Українського агентства з авторських та суміжних прав. Зразу хочу сказати, телефонували від Першого віце-прем'єр-міністра. Є пропозиція зараз зняти це питання, не розглядати кандидатури, бо є відповідна неготовність профільного міністерства до цього питання. Знімаємо.

І питання останнє сьогодні 12.2, інформація про роботу Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти за шосту сесію восьмого скликання. У мене є пропозиція, от дивіться, перенести це питання. Чому? Все-таки я от дивився і я хочу, щоб, Борис Григорович, це звернення до вас. Дивіться, давайте подивимось на роботу підкомітетів ще раз, у нас кожний депутат зробив відповідний вкладу роботу комітету, тобто провести відповідну персоніфікацію, скільки хто доповідав, які питання доповідались і так далі. Це відпрацювати, зробити відповідний звіт більш інформативним,

більш аналітичним. Доручити це питання доопрацювати цей проект рішення і представити на наступному тижні якраз з врахуванням цієї ситуації, коли ми повинні виходити. Якщо ми вже виходимо, на комітет виносимо, то ми повинні хоча б розуміти, що це питання опрацьовано відповідним підкомітетом із залученням відповідних експертів.

Шановні колеги, не проти? Не проти. Голосуємо. Хто – за? Проти? Рішення прийнято.

Тоді, шановні народні депутати, шановна пані міністр, заступники міністра, я вас запрошую ще на обговорення одного питання, шостого питання.

Петро Мусійович, будь ласка.

Ви як, ви проти міністра освіти?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, все, чекаємо.

(Загальна дискусія)

Представника Міністерство фінансів України я також запрошую на шосте питання.

Петро Мусійович, будь ласка. Юрій Іванович, Юрій Іванович, я запрошую вас також. Ну, дивіться, ми запрошуємо, ви самі вирішуєте. У нас же автономія в університеті чи як?

ГРИНЕВИЧ Л.М. Заступники міністра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, заступники міністра. А я сказав, заступники міністра. Ні-ні, я сказав.